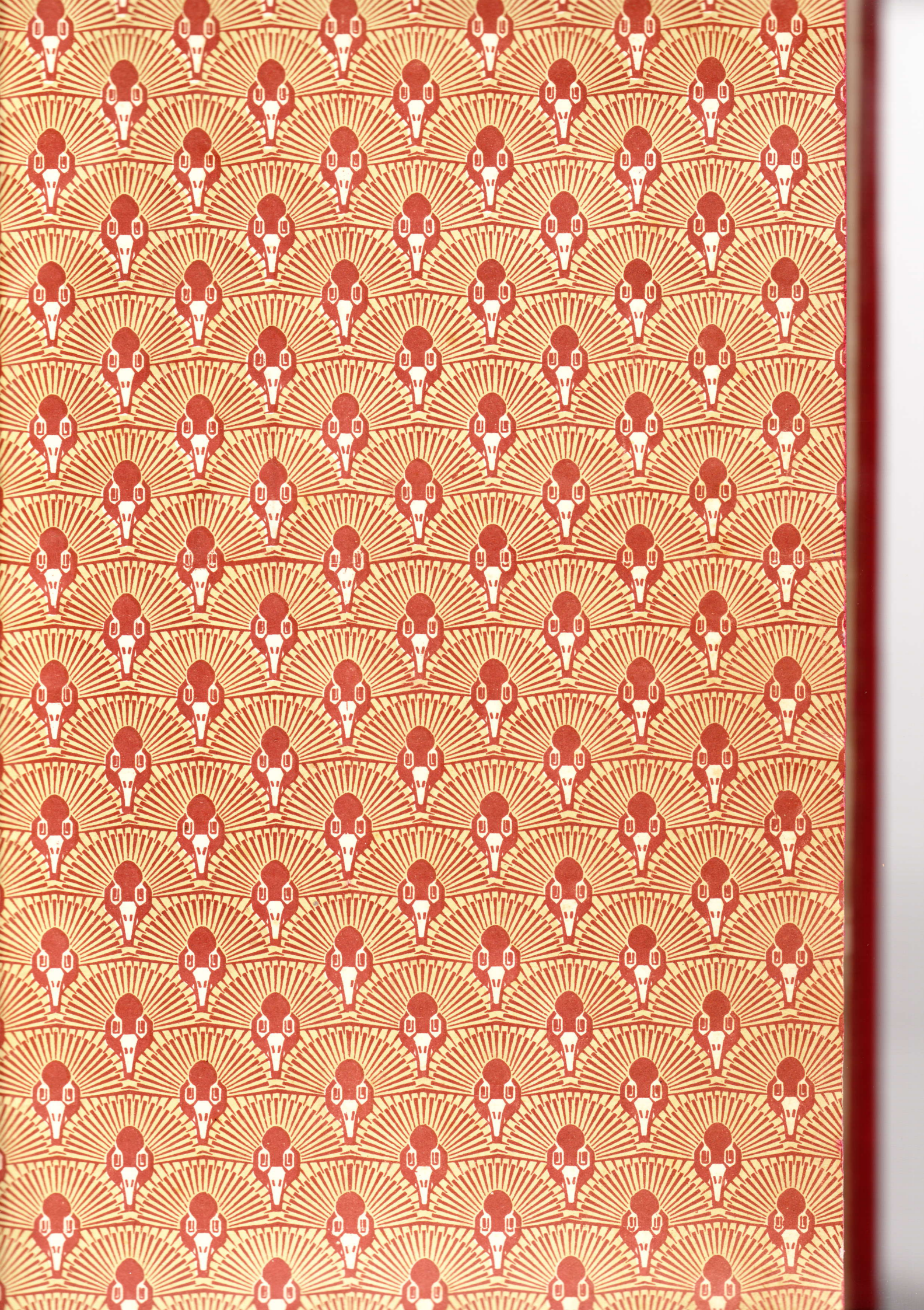

PAMĚTNÍ KNIHA

V Solci dne 21. ledna 1921

Pamětní kniha tato koupena byla pro Solec r. 1921 obecním starostou panem
Stanislavem Prýlem a obsahuje 288 stran. (dvě stě osmdesát osm)

Josef Zoffka
člen obec. rady.

Prýl
obecní starosta

Smid Josef
člen obecní rady.

Pamětný KNIHA
obce Solecké.

Spojené osady: Solec, Soleček, Žantov.

aložena r. 1921.

Vývoj historický.

Obec Solecká skládá se ze tří osad, které v různých obdobích obcí kmenovou byly spojeny; jsou to osady Solec, Solčák a Lantov. Osada Solec, dle archiválního názvu „Solč“, je původu pradávného, již pohanského; svědčí o tom nalezené šipky a popelnice ve středu obce, a sice ve břehu směrem do dvora č. p. 8., nyní majetek vdovy p. Marie Svarcové. Stavby budov jsou provedeny v podobě kruhovitě, polohou různé, právě dle způsobu staroslovanského. Ve středověku a později psána jest osada někdy jménem „Hrubý Solec“ nebo „Velký Solec“, v době poslední pouze Solec. Těži rozkládá se v mírné kotlině, otevřené k jihozápadu, na severu ohraničené pískovcovými skalami. Na vrcholku k jihovýchodu stávala sladyká tvrz majitelů Solce, kteří pro oblíbené jméno „Všeslav“ psali se ve všech listinách „Všeslavové ze Solce“. Tvrzišti tomu říká se dnešního dne „v šancích“.

Osada Solčák položená je na mírném svahu, otevřena k jihovýchodu, na severu opjata oocennými stráněmi. Za dvorem táhne se směrem severním úzká dolina, vícekrát rozvětvená. Původní název osady zní „Solčák“, však na rozdíl od Solce Velkého užíváno až do dob nedávných vždy jména „Malý Solec“, teprve od doby úřadování obecn. starosty p. Stanislava Prýla užívá se důsledně i ve všech úředních podáních názvu prvotního.

Osada Lantov prostírá se na planině rovinné, v severním cípu skloněné k severu. Na severovýchod je poloha výšinná. Název Lantov zní i v nejstarších pramenech „Lantov“.

Prošná rozloha.

Čelá spojená obec katastrální měří 469 Ha 99 aú 90 m². K východu hraničí s Katastrem Malobratřickým, k západu Litkovickým a Jáněžmostským, k jihu Ochrubským, k severu Suchrovickým a Dřhlevským.

Číslo obyvatel.

Dle sčítání provedeného v měs. únoru 1921. má osada

Solec	— 57 mužů, 64 ženy	.....	121 oby.
Soleček	— 55 " 65 "	.....	120 "
Žantov	— 66 " 63 "	.....	129 ob.
	178 m., 192 ž.		370 ob.

Dle národnosti: { Solec 120 Čechů
Solečků 98 " , 12 Rusínů, 11 Poláků.
Žantov 127 " , — — 2 Němce (výměnou).

Dle nábož. Solec 119 ř. kat. — , 1 bez vyznání.
Soleček 71 " , 32 čsK. , 6 " , 12 řeckov.
Žantov 82 " 42 " , 5 " .

Číslo čísel popisných:

v osadě { Solci ... 25, v Žantově 22 a
Solečku 9, Loučivý mlýn.

Dle povolání je v obci Solcecké nejvíce rolníků, pak řemeslníků, živnostníků, obchodníků, řemeslníků a dělníků zemědělských, 2 učitele, 1 správce dvora, 1 pensista, několik soukromníků a výměnkářů.

Správa obce.

Pro dob. robotnických vedl pořádek v obci richtář s několika konšeli. V r. 1848. a 1873. zařízení tato změněna ve smyslu nynějším. Touto dobou spravuje celou obec obecní zastupitelstvo, složené ze 12 členů: Hlyka Jozf, Kofka Joz, Knobloch J., Lochman Vác. ml., Horák Vác, Hamáček Ant., Vigner Vác, Trjhl Stanislav, Dnebošský Vác, Čermák Fr., Cidlinská Kat., Hostuba Frant. Starostou obce je p. St. Trjhl, rolník a mlýnář v Solečku a člen mnohých korporací a spolků. Za jeho taktního úřadování nevládla žádná škoda v občanstvu, jaká i rozlehlou říčí škola.

Osadním starostou v Solci je p. Jos. Hlyka, na Solecíku vede osadní věci starosta obecní, v Lantově p. Jos. Beran.

Školství.

Koncem století 18. a počátkem 19. byla zde jako všady u nás tak zvaná „škola stěhovavá“. Učil obyčejně časně kimního vysloužilý voják neb některý řemeslník, který uměl trochu slušněji číst, psát a počítat, v některé rolnické místnosti, kde jej na určitou dobu bývali a bral odměnu za to v požíváních; na penězích sešlo se málo, jak to bývalo zvykem při odvádění sobotálem. Škola samostatná byla zde vystavena r. 1831. na místě, kde stojí nyní nová budova školní. Prvním učitelem byl tu J. Kurzfiest asi do r. 1837, po něm do r. 1846. Jan Svoboda. Nástupcové tohoto byli následující:

Jiří Beran, 1846 - 1870.

Jos. Harásek 1870 - 1876,

Jos. Flanderka 1876 - 1883, ... Od r. 1879⁸⁰ proz. kdejší ř. učitel.

Fr. Hošek 1883 - 1884, ... Zatímni říd. učitel.

Vác. Holtek 1884 - 1910,

Kar. Randak 1910 - 1919.

Jos. Lofka 1919 - ... Byl zde mladším učitelem od r.

1906 - 1910. Stal se r. 1910 - 11. zatím. říd. učitelem, pak opět druhým učitelem, až r. 1919. definit. říd. učitelem.

Muž ve svém povolání vždy na svém místě, v práci školní snaživý a svědomitý.

Mladší učitelé od r. 1879. byli při kdejší škole tyto:

Jos. Bulík 1879 - 1880.

Ignác Višek 1880 - 1884.

Frant. Verner 1884 - 1887.

Vác. Ilodman 1887 - 1891.

Frant. Jandourek 1891 - 1896.

Kar. Štrobach 1896 - 1900.

Jos. Maštalcko 1900 - 1901.

Ottakar Vrána 1901 - 1902.

Alois Jakubec 1902 - 1904.

Boh. Hanek 1904 - 1905.

Jos. Culík 1905 - 1906.

Jos. Lofka 1906 - 1910.

Tyž zatím. ř. uč. 1910 - 1911.

Karel Mejsnar 1910 - 1911.

Škola dvoutržní byla zde zřízena r. 1879. Jelikož byla
přistavěna pouze II. tř., vnitřek jen upraven, byl říd. uč. pak při-
zen nedostí opatrně a těch místnosti, kde dříve byla komora a
chlév, rozmohla se ve stavbě houba, která zničila nejen dřevěné
součástky, nýbrž i zdivo do té míry, že nutně bylo postavit
novou budovu školní, což provedeno r. 1890. stavitelem panem
Frant. Kručerou z Bakova "1/2.

Místní šk. rada nyníjší má tyto členy:

Sp. Stan. Dřel jako předseda, dále Žofka Jos., říd. uč., Jaroslav Mandr, druhý uč.,
Knobloch Jos. — za obec Solec. Komárek Jos. a Janáčka Vác. za obec
Malobratřickou. Školní obec tvoří osady Solec a Solecěk, pak Malobra-
třice a Lžovka, jakožto osady příslušné obci Malobratřické. Osada
Zantov je příslušná ke Křižmostku.

Právní dějepisný.

Dle nejstarších pramenů žili zde na tvrzi Solecké (nyní
v sáncích) páni Vseslavové ze Solce. Jedna větev jejich vládla na
"blízkém Solecěku a dle některých podání i ve Střehomí; páni na
Solecěku měli přízev "Studlové ze Solecěka". Ještě r. 1323. byl společným
držitelem oběho statku p. Zdislav ze Solce a na Solecěku. U tohoto
statku patřila již tehda' osada Zantov s kmetem a dvorem a mly-
nem v Kobřici — dle všeho mlynem na Solecěku. Snatkem dcery
Zdislavovy Magdaleny vesel rod vládyk Solecských r. 1324. v pře-
telství s rodem p. Chudívů, a sice p. Zdislava Chudíře na
Boleslavsku. Rod ten však r. 1440. vymřel a panství přешlo nejpr-
vé k Benátkám, r. 1555. k Dobrovici. Počátkem věku XV. byli
již na Solci a na Solecěku majitelé pánů. Tak r. 1397. byl pá-
nem Solce Jan Literát ze Solce, zároveň pán na Loukovci.
Syn jeho Jan a vnuk Vseslav ze Solce drželi statek Studvojnice
u Turnova. Legendární paměť ve sbírce pověstí Mstislavových činí
zmínku o rytířích Radoničských z Radonic, sídlem na Vel. Solci,
kde je nyníjší usedlost č. 6. Leč v díle Simákové, u Palackého a
Sedláčka jsme se o rodu tom ničeho nedočeli.

R. 1463. měl Solec Hrubý a Malobratřice pan Samšůnský ze Samšůny, na Velíši a na Kurovodicích. R. 1474. držel pan Zdechofský ze Sekerčic a na Zdechovicích bratr Semín na Labi u Přelouče, což zdědil po své manželce Anně, dceři p. Jana Kapouna ze Svojčova a z Labouně, též pána na Solci, Všebořku a na Smiřicích. Prodal však Semín r. 1497. panu Vilémovi z Pernštýna a na Pardubicích i na Choeni. R. 1492. jmenuje se pánem Solce p. Jan Vlk z Kvítkova a na Kvíčeticích. R. 1503. patřili oba Solce na krátko panu Haškovi Kvíčetičkému z Vartenberka, kterýž současně koupil dědičný podíl od Albrechta III. z Koldic.

Teprve r. 1520. koupil a spojil opět oboje zboží mocný pán Mikuláš I. Vančura z Řehnic a na Hrusku, též pán na Valečově a j. Za něho přestavěna tvrz na Solčku, a proto se jí na delší čas říkalo „Nový Solec“; rozšířil poplužní dvůr, přistavěl pivovar a zakládal četné rybníky a vinice. Též přikoupil r. 1559.

ves Nedonice a Ovcáry u Holína; stalo se ve čtvrtku po sv. Stanislavu. Ze sedmi synů jeho byl nejbohatší Jiří Vančura z Řehnic a na Hrusku, maje Hrubý Solec, Valečov, Studenku, Újezdec, Brodec, Hrusko, Velké Horky, Lhotice, potom od bratra Jana Řehnice z r. 1535. Byl poprvé ženat s paní Markétou z Adlaru, z jejichž dětí Václav Vančura z Řehnic a na Hrusku měl Hrubý Solec, Studenku, Přivory a Hrusko. Z druhé manželky, která byla Johana Stráňovská, měl syny Markvarta a Jiřího; zemřel r. 1557.

Jan Vančura z Řehnic a na Hrusku, syn Fridrichův, měl rovněž Hrusko a Hrubý Solec koncem 16. a počátkem 17. stol. Jehož syn Fridrich zdědil Hrusko a Solec, však ráhy zemřel a majetek zdědilo 6 dětí z druhého manželství s paní Marií ze Šalhausenů a na Sukoradech. Větev tato neomínila se do bowří bělohorských a zůstala usetřena Kouřimskými. Sigmund Vančura z Řehnic a na Hrusku držel Hrubý Solec a Hrusko, maje za manželku Sabinu, dceru Adama Kláspara Vančury na Čisté. Syn Sigmundův Frant. Karel ujal se r. 1676. dědictví v Hrusku a na Plabcích,

Kdežto Hrubý Solec koupil r. 1656. hrabě Arnošt z Waldštyjna. Poslední potomek linie Solecké a Valečovské z rodu panů Vančurů z Řehnic a na Hrušku pan Josef Jáchym svobodný pán Vančura z Řehnic pozůstal dceří své, synů nemaje, jménem Friderice r. 1836. statky Chotibor, Doubkov, Nemojov a Pinovany. Táž provdala se za p. Jana svobodn. p. Dobřenského z Dobřenic na Bydžovsku. —

Paustvi, jež hrabě Arnošt z Waldštyjna r. 1652. a 1656. nakoupil nebo zdědil, jsou tato: Mnich. Hradiště, Lohčovice, Doksy, Bělá u B., Studenka, Valečov, Křivoklat, Křížmost, Hrubá Skála, Klášter, Chvatěruby, Horní Běžkovice a Solec. Chvatěruby přikoupil částečně r. 1554. p. Vilém z Waldštyjna na Lomnici, Solec koupil r. 1652.

Hrabě Arnošt měl 2 syny: Jana Josefa a Frant. Josefa. Prvůj zdědil po svém strýci Janu Fridrichovi z Waldštyjna, arcibiskupovi pražském, fideikomis Duchcov a Horní Litvínov, maje mimo to statky Křížbor, Petrovice, Senec, Křivoklat, Hrušovice a Lána. Potomků neměl. Hrabě Frant. Josef byl pánem na Mnichovohradištsku a 16 jiných statech, mezi nimi i Solec Hrubý, pojal za manželku Marii Marketu hrab. Černínovou, s níž měl 2 syny: Františka Arnošta a Josefa Jiřího, čímž se při rozdělení dědictví rozdvojila stará linie Waldštyjnsko-Lomnická na větev Mnichovohradištskou a Duchcovskou, nebo přesně Duchcovsko-Litomýšlskou, což císařovna Mar. Terenzie dne 30. máje r. 1758. schválila, stanovila název „hrabata z Waldštyjna a Kartsenberka“ a svolila i k rozšíření rodového erbu o dvouhlavého orla. Zakladatelem linie Mnichovohradištské je tedy Frant. Arnošt hrabě z Waldštyjna, nar. 1706., + 1748. Zakladatelem linie Duchcovsko-Litomýšlské je Jos. Jiří hrabě z Waldštyjna, nar. 1709., + 1771. Jest pamatovati, že Lomnické paustvi z rodu hrabat z Waldštyjna připojil r. 1547. pan Vilém z Waldštyjna na Lomnici. — — —

V době pobělohorské byl Solec vsí napolo zpusllou, ježto četné obyvatelstvo ze strachu před Švicí vyhledávalo se navždy.

Teprv změnila osada se kase rozšiřovala, nemajíc tehdy více než 7 starousedlíků. Tvrz v Solci ve válce 30leté zanikla, pozemky připojeny k Solčsku a zbyl tu jen mohylovitý Ropec s příkopem, kde se říká „v šanci“. Mohyla byla r. 1882. prokopána, však nenalezlo se nic pozoruhodného, pouze ostruha a střepiny. - R. 1876. čítalo se v Solci 20 domů, obyvatel 328. - -

Na blízkém Solčsku usadili se v historické době páni Studové ze Solčska; majitelé byli tu společně se Solcem do počátku 15. věku. Potom se statky rozdělily pod různé panstvo, až pan Mikuláš I. Vančura z Řehnic a na Křinsku oboje zboží spojil, což potom napořád již zůstalo.

Na Žantově jen na křitko byli v době vládycké páni Žantovští ze Žantova a na Nedakřevicích, ročina erbovní. V Palackého „Archivu“ činní se zmínka, že p. Jan Žantovský ze Žantova dával před r. 1534. zboží Žantovské prodal a k jeho synové rozdělili se jednak o zboží v Mirovicích, jednak v Podskalí. R. 1556. vládl opět na obojím statku p. Eliáš Žantovský ze Žantova.

Zboží Žantovské bylo před koncem 15. století spojeno se Solčskem.

Kostel; věci náboženské.

V Solci je starý chrám Nanebevstí P. M. Je to štíhlá stavba v slohu gotickém. Původní dřevěná báňovitá věž snesena r. 1881. a postavena věž kamenná. V r. 1890. pořízeny nové varhany a oltáře opraveny. V levo od hlavního oltáře ve kdi k sakristii je nasazeno sanktuarium vkusně kamenické práce. Před hlavním oltářem ocpívá v hrobce, kryté kamennou deskou, urozený p. Jindřich Jan Straka z Nedabylic, pán na sousedních Malobratřicích a na Všeborskku. Jím úplně vyměřel pod p. z Nedabylic. V levo při pilířové opěrné kdi na žudrovým vchodem do kostelní lodi od jihu je nasazena deska + pp. Kapounů ze Svoujkova a z Labouně s leto-počtem 1703. Náhrobní nápis je jen velmi špatně čitelný.

Za světové války r. 1917. dva velké krovny z r. 1681. a 1833. zrušeny vojenskými křivenci a odvezeny k výrobě děl; podobně i celý prospekt z varhan, nejlepší rejstřík z doprovodu chrámového spóvu vybrán a odvezen.

Lod' chrámová původně gotická, v druhé polovině 17. století s příměškem slohu románského opravena, je původu velmi dávného. Fara kdejšího chrámu stávala v místě, kde je nyní usedlost č. p. 8.

V jihovýchodním cípu hřbitova zakopány jsou mumie několika šlechtických osob zde pochovaných. Některé histor. prameny udávají, že první katol. farář byl dosazen k kdejšímu kostelu r. 1354. a jmenoval se Vojslav, po něm následoval Krůž, Rudolf a Mackova, Petr a Vít. Pak byli sem dosazováni kněží vyznání pod obojí do r. 1652., kdy Solec připadl Valdštýnům a kostel kdejší stal se katolickou filiálkou fary bosenšské. - Patrony kdejšího kostela nejprve sladykové domácí zastávali, později stali se jimi páni Strakové z Nedabylic a na Malobratřicích, páni na Věbořsku až do linie p. Vancůvů z Řehnic a na Krušku. Všichni ti byli horlivými vyznavači nábo. pod obojí. Do nedávna bylo všechno kdejší obyvatelstvo vyznání římsko-katol., jedna osoba israelitka. Však v r. 1921. při všeobecném sečítání lidu hlášeno vyznání římsko-kat., církve československé, též bez vyznání, řeckého sjednoceného a i. s. - -

Nejstarší usedlíci v Solci jsou p. Radomická Kateřina, p. Florán Václav, Štěpánek Josef. V Solčsku pp. Přítel Stanislav a Smid Josef, v Zantově Beran Josef.

původu světové války.

Budíže i na tomto místě poznamenaná pro paměť všech budoucích v této obci, z kterých pohrátek a od kterých osob vyšel přesešný popud k hrůzodějně válce světové. Je u nás dávajícím přesvědčením, že germánské státy odjakživa usilovaly o zničení Slovanskosti; proto chápaly se každé i područní příležitosti, aby mohly navjati nepřátelství proti Slovákům. V posledním desetiletí přiklonily se k jízlivé záradě zničit Rusko a Srbsko. Rusko překládalo Německu v rozpínavosti na východ, Srbsko Rakousku k dosazení přístavu Solunského. Bezcharakterní bylo proto namlouvání vídeňské diplomacie ostatnímu světu, že Rakousko musí se čádně vybrojit proti Srbsku, aby svůj v zájmu obhájo, a aby Srbsko uvrhlo příliš svou moc na úkor

Rakouska, volášt' aby nezabralo Albánii a pobřeží Egejské.

Ovšem byla to výmluva náhodná a při tom nákeřná. Padesátimilionové Rakousko nemuselo se jistě obávatí pětimilionového Srbska.

Však utkání se Srbskem, k němuž užito i živé a podvodně vylicených afér známého procesu Fährbelského, vídeňského procesu Friedjungova a procesu bělehradského proti Vasičovi, mělo býti počátkem války Němců s Ruskem, po jehož pokorění mělo dojít i na Srbsko.

President Masaryk proti tomu dokázal ve své delegační řeči v listop. r. 1911., že všechno jedovatě pronásledování Srbsi děje se na základě falšovaných listin, které pocházejí přímo od samého c. a k. rakouského vyslanectví v Bělehradě. Dr. Kramář v témž směru nemilosrdně křepal zahraničn. ministra Ehrenthala, který je prý ochotný přisluha všech vídeňských a maďarských štvárců proti nenáviděnému Rusku a Srbsku. - Proto Sarajevská vražda byla velevítanou káminkou k válečnému vystoupení proti Srbsku.

To byl počátek obrovské války světové, která vyprávěna o sv. Anně r. 1914. a trvala do 11. listop. 1918. Nejvíce stáli do ní:

císař německý Vilém II.,

Berchtold, zahranič. ministr vídeň. vlády,

obyvatelstvo Vídně, Berlína a Pešti,

Maďaři. #

Příběh její je dostatečně znám; jen toho budíž vždy vděčně pamatováno, že nehynoucích zásluh o naše konečné osvobození získal si mimo presidenta Masaryka sám představitel Americké Unie šlechtivý Woodrof Wilson, franc. prof. Denis, stateční legionáři ve Francii, Rusku a Itálii, řada učenců a publicistů v zemích spřátelených národů, naši učeněni političtí předáci a veliké tisíce chrabrých synů našich, kteří daleko od vlasti pro naše štěstí vypravěli. -

Ve světové válce padli ze zdejších k vojsku povolovaných občanů ti to:

Jan Svare, rolník ze Solce č. p. 8.

Jiřel Lidlinský, obuvník z Solce, č. p. 25.

Franz Svoboda, rolník v Lantově.

Antonín Hamačák, syn rolníka v Lantově.

opravit špičky
dla paměti
statu a data 1919 1921
pro a v...
famei Rudolfa a
mincemy špičky.

Památné stromy.

Na prostorném návsi v Solci před škol. káhradou směrem k rybníku je sázen oxidobný javor žlutobílý, druhý javor červený na paměť 25 let. vládnutí Frant. J. I.*

Lipa "svobody" u hasičské Kolny sázena školní mládeží v květnu 1919. na paměť našeho národního osvobození.

Čerstvé lípy kolem hřbitovní xdi vysázeny jsou v roce 1834. Sázel je pro okrasu tehdejší solecký richtář Josef Pitr n. čís. p-5.

Dva rozkřité ořechy při škol. káhradě sázel učitel p. Jiří Beran r. 1848. na paměť prohlášení konstituce.

Velkolisté lípy sázela při okres. silnici pod kostelem obec Solečká.

Přednější rodáci.

Ze zdejších rodáků dodělali se mnozí slušného postavení v životě veřejném, zejména:

Arnošt Prjhl, syn mlynáře p. Frant. Prjhle ze Solečka, je majitelem sklárny v Růžovicích nad Láravou. Mimo některé kávořky v Čechách pobyl delší čas ve službách velkofirmy Invald a sp. v Novém Yorku.

Karel Prjhl, bratr předěšlý, je velkoukupcem stavebních hmot v Bratislavě na Slovensku.

Josef Prjhl, bratr předěšlý, je bývalý sibiřský legionář, nyní poštov. úředník v Praze.

Bureš Rudolf, syn + hostinsk. Jos. Bureše, je městským kontrolorem ve Dvoře Králové.

Čidlinský Václav, syn chasníka, je mistrem kožedělnickým v Praze a byl delší čas jednatelem Malostranské "Remesl. besedy".

Košek Jos., syn kovářsk. mistra, byl majorem sibiřsk. legie a je nyní ve službách ministra zahran. vztahů.

Kotek Václav, syn býval. zdejš. n. n. je revidentem remesl. správn. výboru.

Kotek Karel, " " " je sekretářem Uradjuvinské Direkce ve Skoplji v Srbku.

Důležitě návštěvy:

Obec Solecnou během posledních 40 let navštívily tyto pozoruhodnější osoby:

Josef Herfurth, vrchní inspektor „Ústecko - Teplické“ dráhy, rodem syn mlynáře z Dolní Bukoviny, 20/8. 87.

Božena Náprstková, dcera Ferd. Náprstka, bratra Vojty Náprstka, proslulého lidumila a průkopníka průmyslov. pokroku v Čechách, 26/9. 86. Nyní je provdaná za vrchního stavebního radu p. Richarda Santrůčka.

+ Phil. dr. Ladislav Pič, profesor archeologie na univ. pražské, 12/8. 89.

+ Václav Hredba, ředitel obce. škol v Praze, 13/8. 97.

Jindřich Maštálka, bývalý ríšský a kemský poslanec, nyní velkostatkář a velkopřímýslník, 10/9. 03.

+ Phil. dr. V. Hanžka, kem. škol. inspektor, 28/3. 08.

Mimo to: Richard Burghardt, kem. hosp. inspektor,

Karel Horný, ředit. hospod. školy, pro 3 Krále,

Bedřich Neboridský, býv. řed. hosp. školy,

Josef Stanislav, vrch. okr. kavalérník,

Ant. Schönfeld, sekretář při keměl. radě a mnohá jiné

odborné síly v oboru národohospodářském, školském, hospodářském a j.

Komunikace.

Spojení ze Solce ke východu, severozápad., k západ. a severu umožněno cestami vozovými; ke jihu vede Královská silnice okresní, jako odbočka státní silnice Českobudovsko - Jičimské.

Solečt i Zantov leží při silnici této, takže je snadné spojení různými směry. Ze Zantova vede mimo to okresní silnice k Litkovicím. Pro potřeby rolnictva slouží četné cesty vozové.

Poslední dobou jedná se o autobusové spojení mezi Jičimem a Smíchovskými Brázdami, což by bylo pro některá občanstvo velmi cennou výhodou.

Njbližší dráha je dráha obchodní Jičim - Kopicovo - Bakov u. J., neb dráha Nová Paka - Mšeno.

Život spolkový.

Pro vzájemnost, sdružování a sebevzdělávání občanstva, jakož i pro pěstování ušlechtilé zábavy založeny jsou v místě následující spolky:

Čtenářsko-hospodářská beseda r. r. 1898.

Volné sdružení divad. ochotníků po r. 1900.

Hasičský spolek r. r. 1890.

Kampelička (Reiffeisenka) r. r. 1912.

Po světové válce ustavil se v r. 1919. polit. spolek „Republik. strana českosl. venkova“, k němuž přidružena „Domovina“, která vede hlavní péči o nákup pozemků pro drobný lid ze zabraných pozemků velkostatkářských a nádušních.

Činnosti osvětové.

Aby občanstvo kdejší pokračovalo i po stránce všeobecného vzdělání, pořádají se schůzky s přednáškami, v nichž probírají se témata z oboru literatury, zeměpisu, národopisu, dějepisu, národohospodářství a j.

Občas provedou se zábavné besídky s významnými recitacemi, vlasteneckými deklamacemi, zpěvy a p.

Spolek divad. ochotníků pořádá v obdobích zimních častější, obsahově cenná divad. představení.

Spolek „Čtenářsko-hospod. beseda“ a „Sbor dobrov. hasičů“ pořádají přednášky s tématy různými, hlavně o něm, kde líčí se život a zásluhy našich proslavených mužů a žen.

V Solci zřízena též slušná obecní knihovna, vzniklá z bývalé knihovny besední, rozšiřuje se nákupem cenných děl, aby hlavně pro období zimní poskytla se občanstvu příležitost ke čtení poučné a ušlechtilé.

Je ovšem nespornou skutečností, že velice mnoho máleňí po stránce kulturní a osvětové vůbec na její návažné okolnosti, jasným způsobem projevují se předáci, kteří v jisté periodě řídí všechny veřejné máleňitosti. Tak obecním starostou v Solci je od delší doby p. Stanislav Prýl, mlynář, člen okr. zastupitelstva a t. d. v Solčsku. Je bez všelikej stranické nadsázky pronym faktem, že jeho prozíravé, promyšlené, ve všem a vždy proti křetím osobám a úradům Koneiliantní jednáni velmi účinne působilo a působí na všechen směr občanského jednáni a nakláni a utvorenje nejšixší divoču.

Je Němu druží se chvalnym způsobem, jak na jiném místě připomenuto, nynějši říd. učitel p. Jos. Kofka a druhý p. učitel Jaroslav Maude.

Chvalně budíť vzpomenuto i hospod. správce v Solčsku p. Josefa Vidnera.

Je málibou lze pozorovati, jak v úradech-obecním i osadním-, jakož i v životě spolkovém vede se vše s hádoucí harmonií, s upřímností v pravdě staročeskou, bez vyhledávání sbytečných protiv, což jak představeným, tak všem zúčastněným i ostatním občanstvou působí na slouženou čest a uanání.

Křetí duch podobný vládne v celé obci i do daleké budoucnosti!

Doplňk statí dějepisné.

R. 1437. jmenuje se pan Petr ze Zvířetic jako majitel Hořovic, i byl současně pánem na Hurovodcích a Hrubém Solci.

R. 1521. p. Jan Vančura z Řehnic a na Jirčicích, později dědicovím též pán na Hrnsku a Hrub. Solci, pojal za manželku Mandalenu, dceru p. Jana Smiřického ze Smiřic, na Lysé a na Housce; byl pražským purkrabím a † 1506. Pochován v Lysé.

R. 1523. koupil Studentku na Hradištsku p. Václ. Vančura z Řehnic a na Hrnsku, též na Hrub. Solci, při kterémž rodu zůstala až do r. 1622., kdy propadla královské komoře, od níž ji koupil někdo r. Albrecht z Waldštýna.

Od r. 1538. - 1585. držel p. Jiří Vančura z Řehnic na Valečovicích a na Solci též Hostelec n. Orł. a po něm děle p. Hošínský z Hošína.

R. 1543. prodal p. Vojtěch Selnický z Citova a na Selnicích svou ženu panu Vojt. z Řehnic na Hostelci, Hrnsku a Hrub. Solci. Pán z Citova měl za manželku Elišku Vančurovou z Řehnic.

Alžběta Malovka z Malovic s manželem Petrem Kaplívem ze Sulevic, pánem na Brodcích u Boleslavě mladé, zdědila Neustupov a syn jejich Albrecht Jdeněk měl za manželku Marketu, dceru p. Václ. Vančury z Řehnic, na Hrnsku a Hrub. Solci. Zůstal bezdětek a statky všechny zdědil Vojt. Vác. Kaplív ze Sulevic, jenž je prodal královskému pp. z Harasova.

Stěpán Strěla z Rokyc, pán na Hřivsovdově a J. M. C. Maximiliána císaře rada, měl za manželku Salomenu, dceru p. Václ. Vanč. z Řehnic, na Hrnsku a Hrub. Solci. Pan Buziján Trčka z Lipy a na Lipnici oženil se r. 1568. s Mariannou Vančurovou, dcerou nejmladšího pana Václ. Vančury z Řehnic, na Hrnsku, Hrub. Solci a na Valečovicích.

Pan Markvart Vančura z Řehnic, pán dědičný na Hrub.
Solci a Valečově, obdržel na dluh od p. Kdeslava Tluksy
z Hodkova ves Hodkov na Čáslavsku r. 1577.

R. 1585. koupil p. Vilém st. Malovec z Valečova statek Holo-
dže od p. Jaroslava Smiřického ze Smiřic. Pan Malovec z
Valečova byl též spolupánem na Solci, Tesci, též později
na Bartovicích a Maršovicích.

Panu Šikmundovi Vančurovi z Řehnic, na Hrubu a Hrub.
Solci prodali r. 1595. bratři Hrušovští z Hrušova statek po-
pluňní Pávoxy Dolejší.

R. 1615. prodalo město Mělník usedlosti a pole císaři Matiašovi
v Nedomyšlicích a Ovčárech, jenž je připojil k panství Bran-
dýšskému. Před tím koupilo město uvedené statky na 7165
kop mš. od p. Jiřího Vančury z Řehnic, na Studence a
na Solci.

Lapisy příležitostné.

1.

Zdejší občan, rolník p. Jos. Hlyba najal velkostatek Velhartice na Sněžku na 12 po sobě jdoucích let a odstěhoval se ze Solce 15. dne měs. března r. 1921.

2.

O svatoduš. svátcích dne 15. a 16. m. května l. r. 1921. vyjela ze Solce, jakož i skoro všech českých venkov. obcí, četná výprava občanstva do Prahy ku prohlídce státní hospodářské výstavy ve Stromovce. Pro mnohé byla cesta tato polášt' pajímavá, ježto jeli do Prahy ve svém životě poprvé; však se krásám tamním obdivovati nestačili.

3.

Dne 19./9. 21. provedena sbírka peněžitá v celé obci ve prospěch hlavodivického obyvatelstva, hlavně dítek v nešťastném Rusku. Sbírkou vykonali na Zantově pp. Kostečka a Vigner, na Solčsku pp. Trýl a Smid, na Solci pp. Havelík a Kotek. Sbírkou vynesla velmi značný obnos 888 K., takže zdejší obec po sbírkách v Mnich. Hradišti a Bačově byla nejpřednější.

4.

Dne 24./7. 21. Svěcen v sousedních Malobratřicích nově opatřený zvoněk; dřívější vzat o válece ke rúčelím sbrojním. Menší ku oslavu pořádal osadní starosta p. Jos. Koumárek, krou světil boseňský farář I. Pavel Jirkounek. Obecním starostou byl právě p. Arnošt Dresler, rolník a hostinář.

5.

Do konce července šlož r. až na nepatrné zbytky ova a jarní pšenice byly téměř úplně skončeny plivem nesmírně horkého počasí, které dotrvalo až přes polovinu měs. října. Za posledních 10 dní v měs. červenci a pak dále v srpnu dosahovala teplota až 46° C. J noci byly velmi teplé. Jmo obilné bylo krásně vybarvené, jadrné, vavba však strojnější, sláma bělostná, však při vavbě a mlácení se drbila. Pioniny selice pašly

a namnoze nedaly ani druhou seč. Luka byla vyschlá, rečná, na-
hrady úplně vypálené, ovoce šmahem červivělo a padalo, zoláště hrušky.
Na stromovi ovocném bude vůbec velmi značná škoda, ježto starší
stromy značně proschly, mladých pak mnoho uschlo nadobro.

Vícece panovalo v r. 1921. od jara až ke podzimu strova suché, teplé
počasí, takže na půdách slabých byla úroda velmi pochybná.
Na písčinyh půdách jařiny úplně podeschly, ani nevyzrály, píci-
ny zkrachovaly úplně, brambory byly drobné, kvadlé. Brambory
vícece i v půdách dobrých obnovovaly, mnohá pesy potrubí kvetly,
takže pod některým kvetoucím keřem bylo 40 i 50 hlin, čímž na
dobré chuti a pevnivosti značně utrpěly. Cukrovka vrostla pro-
středně, na to byla hojně cukernatá. Aby se ušetrilo slámy, svá-
želi rohuči ke podzimu hojně lesního steliva.

V lesích nejdějšího okolí i na mnoha jiných místech v Čechách roz-
množila se nesmírně mra mniška, vlastně bawrova smrkový,
ježto zničil rozsáhlé plochy krásných lesů borových a smrkových.
I nejdější malé osadní lesní porostliny jsou škůdcem tím napá-
deny.

6.

Letos poprvé klidili nejdější drobní zemědělci a bezzemci si přidělit
poli od velkostatků majatelů a sice na základě reformy po-
zemkové. Touto reformou posouváme zákon, který vydalo Národ-
ní shromáždění pražské v březnu r. 1919., dle něhož úplně bez-
zemci nebo malozemědělci obdrží přiměřené přiděly půdy vel-
kostatkům odebrané a to buď do nájmu nebo do vlastnictví.
Provedení tohoto zákona je věc velmi složitá a obtížná a proto
nelze postupovati příliš ukvapeně. Občanstvu je nutno zachovati se
vytrvale a neústupně, ježto velkostatků hledí různými intrika-
mi věc kaziti a znemožňovati, užívajíce ke tomu cest ne práve
slušných a dovolených. Některé statky buďou zabrány celá, některé
částičně. V roce 1921. určeno ke zabrání 13 velkostatků.

Vícece má občanstvu přiděleno býti v Čechách 492.000 ha, na
Moravě 146.000 ha, ve Slezsku 42.000, na Slovensku 370.000
a v Podkarp. Rusi 25.000 ha půdy pauské. Těch patří ku 313
velkostatkům a 215 majitelům.

Dne 25./21. prohlášena částečná mobilisace naší republikánské armády, která až na některé výstřednosti mezi německými vojiny a mezi komunisty provedena úplně hladce a rychle.

Mobilisováno ze své příčiny, že exilový Karel Habsburk, bydlící ve Švýcarsku, letadlem přistál u Šoproně v Uhrách, chtěje se za pomoci věrných maďarských magnátů a důstojníků dát prohlásiti za uhersk. krále. To ovšem bylo by znamenalo velice nebezpečí pro náš stát, ježto Maďarů se tím nikterak nelají, že by nám rádi odebrali zpět přidělené Slovensko i Podkarpatskou Rus. Zároveň však mobilisovalo i spjaté Království Srbské a částečně Rumunsko, kterých tři státy tvoří od nedávna tak zvanou "Malou dohodu" ke společné obraně svých vlastí.

Proti nepřevloženému činu Karla Habsburka vystoupily ostře Spojenecké mocnosti a rázně vyžadovaly tohoto i uherskou vládu, aby sesazený císař navždy se vzdal maďarské koruny, vládě pak přikázáno, aby se v souladu s Národ. shromážděním v Pešti usnesla, že nejen Karel, nýbrž i všichni ostatní Habsburkové nikdy královské koruny maďarské přijati nesmějí. Toho ovšem po delších přístavcích u maďarské vlády i Habsburka konečně docíleno a tím celý excidus hladce zakončen. Karlu Habsburkovi vykázan na nucený pobyt malý ostrov Madeira v Atlant. oceáně.

Dne 28./21. konala se v místním hostinci p. Jos. Bureše menší oslava stých narozenin Kar. Hlavíčka Borovského. Při pianě zpívány směsí a národ. písní, přednášeny vhodné deklamace a podán životopis Oshavenciov. Z dobrovolných darů ku krytí výloh ubyly 23 K., jež poslány spolku "Vdov a sirotků po českých žurnalistech". Škoda jen, že v následcích mobilisace byla účast jen skromná.

Morální výsledek byl jistě dle projevůných úsvitků povznášející.

9.

Zobáštní novota, která se v r. 1921. u nás rozšířila, je ustavení církve československé dle vzoru církve hlavně česko-bratské. Vznikání to je vlastně spojení nauky jednat a církve anglikánské, jednat helvétské. Podstatný vzhled při výkonech a obřadech církevních bere se k naukám Husovým a k obřadnictví „Českých bratří“. Věc měla asi ještě posečkat, až by veškeren náš hospodářský, finanční a kulturní život byl pevněji ustálen a založen. Náboženské poměry projevují se u nás při veškerém dosud neklidu a kvasu v pospolitém národním životě dosud velmi neurovaně a roztráštěně.

10.

Během r. 1921. usídlily v Solci nové dvě rodiny v obecním domku č. 23. a sice: Janakra Vác., kovář, ženat, příslušný do Střehomí. Lamač Josef, chasník, ženat, přísl. do Březiny.

11.

Dne 17./I. 22. učinilo šest členů zdejší odborové organizace „Domovníky“ a sice pp. Imid Jos., Havlík Jos., Adam Vác., Vígner Vác., Lubas Jos. a Lorejs J. společně s delegáty mnoha jiných obcí na Mnichovo hraděstku zájezd do Prahy k prezidiu „Státního pozemkového ústavu“, aby si sjednali spoleklivých zpráv ohledem parcelace zdejšího velkostatků.

Byli ujistěni správami dobrými a přátelivými.

12.

Jokud zdejších veřejných poměrů se týče, nastaly žádné vážnější změny. Pan Jos. Hlyka zůstal dále nájemcem dvora ve Velharticích u Lušice a p. Jos. Štěpánek sice bydlí u provdané dcery Anny v Křoprníku, ovšem zdejší pole si obdělává sám. František Mareš, ženatý syn p. Jos. Mareše, zahradník, přišel do Hnězmosta. Do č. 17. v Solci se vdově p. Anně Richtrové sňatkem s její dcerou Přemou nastoupil hospodářství p. Jos. Pařík z Nové Vsi u Bravčiče.

Zeměděls: p. Štěpán Augustin, soukromník, spřízněn s obecním starostou p. Jan. Přílem, mlynářem v Poléčce, kdež i bydlel. Byla to povaha bodná, staročesky dobrácká, upřímná. Nejlépe ho označuje tvrdá a horlivá kálíba ve včelářství, v čemž byl praktikem velice zkušeným a zkušeným, řídě se zásadami nejnovějšími. Obstarával více než třicatera včelstva, vše s přesným odborným porozuměním. V podzimnu zesnula tady choť p. obecní starosty p. Anna Přílová, trápěna dlouhodobou vnitřní chorobou, které konečně podlehla ve věku letu 39 roků.

Jinak osobní poměry nezměněny. ———

Počasí v r. 1922. bylo velmi nestálé zvláště od počátku měs. července. Po půlě zimě počátkem března nastala obava a pohoda, takže se začaly první pohní práce; však dne 23. března přišla tak silná vichřice a chumelice, prudčí než 27. ledna, že napadly spousty sněhu a utvořily se na svazích a púvozích mohutné srážky. Pak 25. a 26. břez. zamrzelo až na 7° zimny. V Praze a okolí napadlo mnohem více sněhu než zde. Nepohodou tou rhymla mnoho drobného ptactva, zvláště kosi a drozdi, takže ušli ti pěvci ve zdejš obci přes celé léto se neobjevili, ač na př. kosi pouze na Vel. Solci před tím napočítáno dobře 7 párů. I v lesích rhymla mnoho drobných opěrců, což působilo později v jaře a létě dojmem opravdu leskrým a ponurým. Tepru po 11. dubnu se oteplilo, však dne 14. opět mráz šesti-šupňový, pak ještě noční mrazy, ve dne poleva, čímž se jarní práce zpozdily a trvaly přes polovici května. V druhé polovině května se však oteplilo tvrdě a zůstala pohoda tepla, v čerunu částečně i vedra do počátku měs. července. Mimo vše nadání začalo od 13. l. m. nestálé, spíše mokré počasí, při němž mnozí hospodáři svezli mnoho olhkého obilí. Sklizeň více se tím nesnadně protáhla, obilí ztratilo barvu i jakost, čímž se velmi znehodnotilo. Za to mladé jetelky a travy narostly velice bohatě náhodou za sena, kterých sklizeň málo a nedobře usušených.

Během léta konalo se několikrát odměřování panských pozemků na těch dílcích, které byly buď přiděleny menším zájemníkům do vlastnictví, neb které se vyměnily za pozemky příliš od osady vzdálené.

Však nebyla dodržena všude původní řádaná výměra, výměra mnoho zkráceno a zmenšeno. Ani výměna nebyla všude správně dodržena.

Dne 27. m. srpna došlo od Lorensk. úřadu z Prahy záporné vyřízení několika přidělů, ač panských pozemků dle dříve stanovené výměry obyčkového statku ještě přebývalo. Všichni řádatelé odvráželi.

Všude poznalo se ze všeho přidělového jednání, že protekce, uplatnost, stranictví a j. netkalé zájmy měly tu nebezpečný podíl, čímž velice utrpěla důvěra v tento důležitý státní podnik.

13.

Dne 29. m. srpna zemřel ve Zdárci po dlouhé trápivé nemoci p. p. Karel Randák, bývalý zdejší říd. učitel. Účast na pohřbu byla velice četná a vypravení jeho úmřené zásluhám zesnulého ve školství i mimo školu, kde hlavně vynikal ve včelařství.

Ze Solce byla na pohřbu četná deputace.

14.

Po celý měsíc září bylo velmi deštivo, takže se nemohlo ani pomyslet na dobývání cukrovky a kemčat a činiti přípravy k podzimní setbě. Zolašst 30. září a 1. října přešlo trvale celé 2 dny a 2 noci, voda stála na polích zolašské v Lišníkách po několika dní. Tu a tam brambory začínaly hnit.

Ovoce krásně rostlo, bylo čisté, však mnohé druhy od jádřince brzy se kazily. Jablka a zolašské švestky byla opravdová přečrta, takže všechno nebylo ani vproháno a ceny byly vesměs velmi nízké. Po polovině měs. září stouply následkem vládnutí nařízení nejen pořivatiny, leč i výrobky továrnícké a řemeslné. Bramborů byla úroda dosti značná, však všude mimo přikové půdy velmi špatně se dobývaly, ješto stále mokrá hlína se na hlízky nachytala a proto se musel každý jednotlivý brambor omnouti. Četní starí hospodáři se vyjádřili, že v celém svém životě tak namáhavě a obtížně brambory nekládili.

Panenské žetely znamenitě vrostly a poskytlý k pořízím hojnou seč. Semínků žetelových ususeno nepatrně, ješto semeno nemohlo dozráti a doschnouti. Pro stále trvající mokro zůstalo mnoho prozírku nezoranó i nezaseto a tepro později při menších mrazících, když země stuhla, ještě se dosívalo a oralo. Mraza se vozila a zorávala i v prosinci, lednu a opět koncem února 1923. — —

15.

Mniška ve kdejších lesích skoro úplně vyhynula svým zvláštním hnilobným morem, však uschlých a pokazených stromů je veliká sponsta. Nejvíce je zkazeno smrků a modřínů. I ovocné zahrady poblíž napadených lesů byly částečně mniškou poškozeny.

16.

Dne 26. / 5. 22. konalo se v Polci na návsi kolářů k tomu upraveném okružkové hasičské cvičení, při němž probíral nový druh cvičby hasičské, totiž cvičení se sekercami. Účastnily se tu sbory: Křečmost, Malobratřice, Brauzčůž, Dítkovice, Suchovice, Násilnice - Koprnik a Solec. Provedena též cvičení se strojem a cvič. pochodová.

Dne 17. m. čce l. p. sebráno na téžž prostoru v návsi přírodní divadlo „Naši furianti“ od L. Štroupežnického. Všecka souhra, nástupy, náměny hladce provedeny, gesta příhodně použita, takže i zkrušení herci z cizích míst celé provedení velmi chválili. Toho dne právě dodržela pohoda po celý den, tepro k večeru spustil dešt a přehnal se menší bouře. Vylážek zcela přiměřený.

Ten žist asi přehled vřívějších udalostí v obci Solecce během r. 1922.

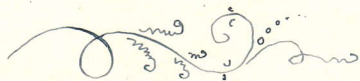
17.

Ohledem nejstarších pamětí o kdejší obci budíž poznaménáno, že novější někteří badatelé, jako dr. Perok a dr. Karel Krěmen uvádějí za nejstarší majitele tvrze Solecce vladyky Vyšehněvské ze Solce, nezvěděli jsme, z kterých pramenů tuto novotu čerpali.

Však v soukromém hraběcím Waldštyjnském archivu, kde po mnoho let vychovatel hraběcí rodiny Waldštyjnské na Strahovohradě p. Václ. Jirů a Obrubec vyjiskily činné, ujistil nás, že data a podání věcí jsou naprosto spolehlivá, a že dle nich první majitelé hraběte Solce i na Solčsku jmenovali se páni Věslavové ze Solce. Tež i napsovatel těchto pamětí přehlížel částečné zápisy o Solci v rouských deskách pražských a našel na více místech jména vladyka Věslavů ze Solce a ze Solčska. O Solčsku se tam uvádí, že majitelé jeho v 13. století sluli "Studlové ze Solčska".

O tomto předmětu bude třeba ještě dále pátrat.

Rok 1923.

Den 6. m. ledna 1923. bude těžce zapsan písmem černým v dějinách naší počáteční osvobozené doby.

Dr. Alois Rašín,

neohrožený zastávce a bojovník za samostatnost naší vlasti, prosvětlový finančník, pro své přímé, nezáštné a poctivé přesvědčení a pro neúprosně přímý směr k zavedení rozpočtové rovnováhy a uvedení značně pokleslého finanč. stavu naší Republiky do přiměřených kolejí, charakter ryzí a pevný, který se neleká nikoho a ničeho, byl fanatickým devatenáctiletým mladíkem Loupalem z Německ. Brodu - stoupencem komunismu - před bytem svým v Praze v Řitné ulici o 9. hod. ranní střelen do patěře a smrtelně zraněn, kterémuž zranění do 6 neděl podlehl. Původ vraždy rozhodně sluší hledati v kruhu pražských a německobrodských komunistů, s nimiž souhlasily i některé vrstvy pražských soc. demokratů.

Hlavnou na věčné časy zůstane, že asi 3 listy domácí jen nepatrnou mírou účasti oslily, však i při tom v posledních řádcích ozvala se nepřátelská jízlivost, hlavně v časop. "České slovo", "Tribuna", "Československé noviny" - časopis učitelství, a

"Rudé právo".

Oč výše dlužno ceniti projevy ryze německých a německoríšdovských listů, jako „Neue freie Presse“ - „Wiener Tagblatt“, - „Bohemia“ - „Prager Presse“ - „Berliner Tagblatt“ a m. j., kde bez rozpaků přiznávají nešťastnému bojovníku vynikající přednosti: především jeho ryzí charakter, nezávislost, ohnivě vlastenecká, neúprosná přisouost v poctivém plnění občanských povinností a j., jenž nic nebylo národnějšího, než rozkvět a všeobecný zdar osvobozené vlasti.

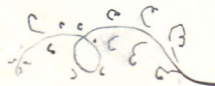
Jen bídně povahy nemohly i v okamžicích tak výsoké pohrůbky zatajiti své mravní postavenství oproti čistému štítu šlechtného respektu. Právem zvolal při pohřební vzpomínce ministr zeměd. Hodža: „Anámé říkádlo, že je mnoho křáveného v státě dánském, ale i u nás je opravdu křávy mnoho, a proto nemůžeme za hanbu před celým světem nám způsobenou, že může tak vysoké intelligence zničila česká krev, česká rafanalisovaná vychlost komunistická!“

O vynikajících vlastnostech nebožtíkoviých, jež byl prvním ministrem financí v našem státě r. 1918-19 a pokračov. r. 1922. a 23., psaly velice sklivě listy francouzské, anglické, německé, švédské, norské, španělské, švýcarské, italské, jihoslovanské, maďarské, rumunské, ruské (i německé sovětské), ba i americké a japonské.

Nám všem budiž smut Rašimova mocnou pohrůbkou, abychom při své velké náklonnosti k svému osvobozenému státu krale v paměti nosili památné Rašimovo heslo:

„Blaho Republiky buď nejvyšším zákonem!“

Itálie způsoben během ledna státu převrat a sice povalek strnulý řivel Konservativní a nastoupili fascisté v čele s vůdcem Mussolinim. Fascisté (i v jiných státěch se rozmohli) jsou svazy bojovníků za heslem: „Blaho a čest země.“ Třeji si, aby každý stát byl republikou, řízenou nejlepšími lidmi bez podílu politického smýšlení.

Doplnek historickij:

V prve polovine 16. stoleti (asi 1532.) koupil p. Jiří Vančura z Kelmic, pán na Hrnstku a na Solci, též panství Samšínské; však potomci jeho v druhé polovine téhož stoleti prodali Samšínu pánům Seletickým ze Smojna.

Dne 7./II přinesly časopisy správu, že ministerská rada schválila čestnou pensii pro p. Jos. Düricha a Jilášera obnosem 60.000 Kč ročně. Tím všechny pochybnosti o správném a poctivém vlasteneckém působení se strany p. Düricha v Rusku vyváčeny a byla čestně ve všech směrech života veřejného rehabilitován.

Následkem atentátu na + dra. Al. Rašina oživeny k jeho za živa již vyslovenému přání sbírky na platby povleci Republiky a se všech končin státu docházely čestné, místy velmi bohaté a cenné dary témuž účelu věnované.

(Povětrnost, počasí, úrodnost).

Zima celkem mírná při častých deštích. Do sv. Josefa slabé mrazíky, většinou sucha a jasno; v polích dobře a nepřetržitě po 14 dní se pracovalo a sílo.

Do stavení p. Štěpánka č. 10 - přistěhoval se nájemce p. Karel Duhý a Hruší Lhotky a najal i všechny pozemky; měl též nemocnou manželku Annu.

Repa cukrovka do měs. čerona pěkně rostla, pak se ale následkem čeronoého chladna a mokra zarážila, až opět při čerencoém a srpnovém teple značně se zlepšila, takže celkový výsledek je o Republice o 2 1/2 milionu q větší než roku loňského.

Smluvená cena za 1 q = 18 Kč. —

Počasí od 6. n. bývá jasné a poměrně teplé, takže se nepřetržitě po 3 týdny v polích pracovalo; noci však byly stále chladné s menšími mrazíky přes celý duben až do května, až teprve lepší deště ku konci května víceku úrodu zlepšily.

Trse rostla hojně, ovinny zůstaly kratší a jidší, jařiny proskřát-
ní i pěkně, kulaštk některé ječmeny i osy. Po 27. květnu skoro
denne bouřky a deště.

V celém červnu více mokro a zima; kolem 20. 6. m. poseřeno mnoho
zdařilých jetelů, luk a vojtěšky, ale špatně se sušilo. Řepy
a brambory nesmírně narůstaly biavou a pro mokro nebylo
lze je řádně opracovati. Nechal se mnoho jetelových stáv na
senině, jež se nevalně sušilo a na mnoha místech prošlo.

V týdnu od 24. 6. do 1. 7. mimo pondělí přišlo s menšími přestávkami
skoro ustavičně. Třešně hnilý na stromech a keprv poro-
zůt lépe se vyvinuly.

Červenec byl stále teplý a suchý a hned bylo znáti, jak
teple sluneční blahodárně působí na všechny vrostlé a vý-
voj rostlinný. Všude nabobnala kosa ozimní zolaštk přemě
stálým pravidelným teplem sčvrkla, takže sýpka byla chudá a
leccde vynláčen sotva výsevek. Za to jařiny pěkně se vy-
vijaly a rovněž pěkně se vedly řepy a brambory.

Žně se opoždily a na některé jařky došlo až v páru. Jetelové
senině dosti bohatě se ukázalo. Ovoce letos méně než
jindy, zolaštk jablek. Lvestek bylo dosti, ale zřídily se
mokrém. Obilí celkem klidilo se dobře; deště zadržovaly málo.
Méně páru až přes polovinu suchý, takže se ani orati nemohlo.

Teprve v měsíci říjnu namohlo kolem 12., pak ještě skoro přes
den, až opět mokro polní práci překlášelo; následkem toho se
seti ozimní opoždilo. Bylo vřada průměrně teplo a kosa skoro
pravidelně do půlky vzešlo. Tmě. histop. více sucho než mokro,
proto se opoždené práce mohly dodělávati. Mravení a přeo-
rávky konaly se i v prosinci, který byl bez mrazu a sněhu
až do 20. měs., pak každého dne mravivě vánice a jiny.
V neděli dne 23. 12. byl mráz -13°C a takové mrazy a vánice
dodržovaly do konce roku.

1931

O bož. hodě Velikonocím sebraly šk. děti výpravou hru
"Trakonova medicina". Hrálo se dvakráte při plné návštěvě.

Průběh pěkně a zdařile.

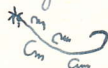

Dne 12. m. dubna odstěhoval se ze Solčky hosp. správce p. Václav Vigner do Čakovic a sem se přistěhoval hosp. spr. p. Václav Pokorný z Arnoštic u Podola (čmichovo Hradiště).

Dne 19. až 22. května byl vltěžný francouzský maršálek A. Foch v Praze, v Kralové Hradci a v Bratislavě. Byl to onen proslulý vojevůdce, který společně s generálem de Esperay a gener. Frenchem porazil prudký postup více než dvojmilionové německé armády na řece Marne, odkudž pomenáhl, ale jistě byla veškerá vojska německá nucena ustupovati až ke svým hranicím a byla by jistě byla nadobro porážena a rozvrácena, kdyby Dne 11. listop. 1918. nebyly centrální mocnosti (Německo a Rakousko) žádaly o okamžitě příměří. - Maršál Foch byl vítán všude okázale a nadšeně. Bohužel spadla i kapka do všeobecného nadšení. Část totiž českého studentstva - přívrženci komunismu - vzájemně ve svých časopisech od uritací slavnosti. Však ostatní většina naše společnost nekaly výbuchem, s opovržením odsoudila.

Koncem června a začátkem července konal se v Praze zemský hasičský sjezd, kdež zúčastnili se i 4 členové našeho sboru. Počasí bylo bohužel nepříznivé, takže všechny pěkné cviky hlavně se sberkami Romány na bralého deště.

Panská Kolna podle dvorem v Solčce rozparcelována třem zájemníkům: krajní díl k východu koupil p. Josef Molyčka, chasník z Malobratřic, střední část p. Jos. Flaučík, domkář v Solci, a západní díl koupil p. Frant. Florák, bývalý šafář v Solčce.

Dne 19./8. konala se v Borovicích pod Jívinou slavnost otevření pomníku Jesky na rodném domě p. Josefa Düricha, neohroženého obránce naší Republiky v sovětském Rusku, býval. říš. poslanec a dlouholetého okresn. a obecn. starosty v Klášterce n. J.

Účastníci při neohlavní početnosti bylo přes veškerou značnou a to i v míst vzdálených, nejčetnější v Prahy. Byli tu zastupováni korporací politických, samosprávných, průmyslových, lesnopisných, hospodářských, sokolských, hasičských a j.

Viděli jsme tu poslance p. Jos. Bradáče, Jana Dubického, bývalého říšsk. posl. p. Jindřicha Maškálku, byt. zemsk. posl. p. Cyrila Páponuška, posl. agr. Bergmanna a j. Slavnostní řečník p. dr. Alois Leber a Much. Hradisko velmi pietně a věrně nastínil život p. Düricha od útlého mládí až do dne posledních.

Jiných řečníků v oborí svých bylo 11. V české letečko dala pozornost svou na jevo nešťastí dvou letadel, která sko- ro po celou dobu hlavní oslavy vtroužila nad rodištěm p. Oslavencovic. Došla též nesčetná řada telegramů a příspěvů pozdravných a holořovací. Průběh celé slavnosti byl animovaný a sdeňný.

Nápis na pamětní desce p.:

„ Zde se narodil 19. srpna r. 1847.

Josef Dürich

český mlynář, spisovatel, vynikající lesno- pisec a neohrožený slovanský politik.

Dne 8. května 1915. vydal se tajně za hra- nice, aby tam s nasazením života a stat- ku pracoval pro osvobození svého národa.

Dne 1. a 2. káři stalo se v Japonsku a sice na východním pobřeží směrem od Tokia k Yokohamě tak hrozná země- třesení, že podobného celé dějiny lidstva nepamatují. Sesulo se, potvořeno a dílem do moře propadlo přes čtyři sta tisíc domů, budov továrních, nádražních, železničních, přístavních a j. Napočteno a zjištěno mrtvých osob : 99.375, raněných 113.071, pokřesovaných (zasutých a utopených) 42.890. Ohromné neštěstí to stihlo kraj v délce 180 km, v šířce 30 km.

Dne 16./9. a 23./9. konaly se zde volby' obecního i osadního zastupitelstva. V obou sborech byly sestaveny a přijaty jednomyšlné kandidátní listiny, svědčící občanismu agrárním; odbyty volby hlávek a kladné.

Členové zastup. obecního jsou:

Šp.: Prajer Josef,	Bergman Antonín,
Brjhl Stanislav,	Bradík Josef,
Žofka Josef,	Havlík Josef,
Vagner Václav,	Horák Václav,
Šmid Josef,	Lochman Václ. ml.
Nejedlý Jaroslav,	Flamáček Ant.

Náhradníci:

Šolc Alois,	Bureš Josef,
Šmid Frant.,	Horák Frant.,
Novotný Jos.,	Nohynek Jos.

Členové zastup. osadního:

Horák Frant.,	Bureš Josef,
Havlík Jos.,	Lochman Václ. ml.
Novotný Jos.,	Šnajdr Jos.
Žofka Josef,	Pařík Jos.,
Bradík Josef.	

Náhradníci:

Z popudů místní osvětové komise pořádány zde ve dnech 18. a 25. m. listop., pak 2. pros. velmi pěkné a zajímavé přednášky, jež pronesli zde členové okresn. svazu osvětového pp. Pavlišta Václav, ředitel měst. šk. chl. v Mnich. Hradišti, Monšé Ant., odb. uč. z Bzkově, Mencl Jos., odb. uč. z Mnich. Hradiště, Hluchař V., odb. uč. z Mnich. Hradiště, Flochman Václ., spr. školy ve Lhotičích a Ant. Šimek, odb. uč. z Mnich. Hradiště.

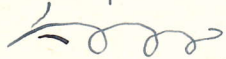
Všecky přednášky byly obsahu dějepisného a nesly se veskrz směřena povzrokovým, národním a vlasteneckým.

Do vykonaných volbách obec. a osadn. zastupitelstva, Rdyň
okres. polit. správa volby schválila a Rdyň ze žádné strany ná-
mitky nepodány, provedena volba obecního a osadn. starosty.
Jak se dalo očekávat, byl opět jednomyslně a s dobrou vůlí
všeho občanstva zvolen obecn. starostou p. Stanislav Trýl, dosavad-
ní obec. starosta, člen výboru okr. spr. Komise, dozorčí rady, Okres.
pojišťovny at. d., mlynář v Solci. Jako bylo dosud, tak lze
právem souditi i do budoucna, že správa obce bude v rukou
naprosto spolehlivých a že obec v důsledcích tohoto volení
všemi směry se povznese. - Osadn. starostou zvolen p. J. Bureš.

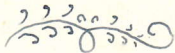
Hlamáček Jan, domkář č. 2. v Solci, byl úředně donucen opravit si
velmi sešlý domek, v němž obyvání bylo nejvýš nebezpečno.
Opravena stodola a chlév, vše pokryto šedým krytem a střecha
nad stavením domovním úplně zlepšena.

Do č. p. 17. R. p. Anny Richtové, vdově po Jos. Richtovi
z Hošovic, přizemil se p. Jos. Pařík, rolník a hudebník z
Nové Vsi, vzav si za manželku Květu Richtovu, dceru
výše zmíněné p. Anny Richtové.

Z č. p. 1. u p. Mar. Špínové provdala se sestra její a dcera p.
Marie Hoškové - Josefa Hošková za p. Václava Vaníčka, syna
hajného p. Jana Vaníčka, č. p. 20. v Solci. Novomanželé na-
koupli hospodářství v Křižnicích, okr. Lomnického a tam se v
měsici čeromu odstěhovali.

Zdejší učitel p. Jaroslav Maude slavil Mu. Ronci septa sňatek
se sleč. Boženkou Podolskou, dcerou rolníka v Přepěřích u Dolu.
Bousova. Týž pracuje se závkou velmi slušné dovednosti z červe-
né hlíny, jílů, sádky, lepenky, šišek stromových, ze dřeva,
papíru, ozdobuje perem, natírá barvami a p.

Též různé ovocné plody berou se za ozdobu.

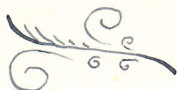
IV měsíce dubnu zemřel zde p. Frant. Fuka, dělník, bydlící v
obecním domku č. 23. Byl to typ jednoho z oněch vesnických dobrod-
ků, kteří byli uvědoměni hned o svého mládí kvallnému nedostatku a
odříkání, kteří ještě ve školním věku museli tělesně pracovat a rády
řiviti se službou ve dvozech neb u hospotárů, což trvalo až do nejpo-
zdějšího věku. Po mnoho let obýval skaleň byt nad číslem nyní 9.
a po postavení obecního domku byla mu tam propůjčena malá svě-
tárka. Byl dovedný, pracovitý a svědomitý dělník - ještě se sta-
rého rázu a nehleděl v práci na počet hodin, nýbrž aby práce by-
la správně hotova. Nezaměstnanost se mu z duše protivila a vždy
naříkal, neměl-li práci, neb když pro koutou kinnu nemohl
alespoň v lese lámat a sbírat křest. Tělesné útrapy zmožily
ho sou měrou, že k stáru stratil skoro úplně ruku, nad čímž
se velice bránil, a to hlavně proto, že nesměl a nemohl pracovat.
IV mladších letech vždy v neděli na večer chodil do místního hostin-
ce. Dlouho se však nezdržel, neboť manželka jeho proň přicháziva-
la, aby na cestě nestáhl neb neupadl zláště v kinně, neboť měl
na pravé noze na holenní kosti nezhojitelný exudát. A tu
často k němu žertovně prohodil: „Co pak má Bětuško neznáš?“ Když
hned napravil neveliký náid a klidně odešel. Sloužil mu ke štěstí,
že se nikdy nechoval drsně a výstředně, a že se svojí ženou i
celou rodinou měl po celý svůj věk v nejlepší shodě a svornosti.
Četným dítkám opatřil přiměřené živobytí a v rázi a pracovitosti
je vychoval. Zemřel ve stáří 78 let.

IV měsíce červnu l. r. zemřela zde Anna Duta, manž. hospo-
dáře Karla Duteho, který najal chalupu od p. Jos. Štěpánka,
č. p. 10., jež nyní bydlí u své provdané dcery Anny na
Koprnice.

Žana Kolková, dcera r. u. V. K., která jako literární učitelka do kon-
ce června vyučovala v Těněžmostě, vyučuje od 1. m. září
jako nat. učitelka na merštinové škole v Dolním Einsiedlu,
okres Šluknovský.

Šafář v Solčsku p. Frant. Horák vedal se svého zaměstnání a bude hospodářiti na ukoupeném, paušálním přídělu. Byt spravěn je z bytu bývalého poroklasného p. Vác. Šimůnek a částečně z příkoupené nápadní části panství Kolny. Novým šafářem v Solčsku jmenován p. Vác. Šimůnek, dosavadní zřejmě poroklasný.

Koncem srpna přisedlila vdova po učitelu Karlu Mejsnarovi p. Anna Mejsnarová se synem Karlem ke svým příbuzným do Brani na okresě Zbraslavském. Vzpomáhala často jako napověda při divad. hrách zdejšího ochotn. spolku „Flavčiček“.

V měsíci říjnu přistěhoval se do Solce, a sice do č. 20., Kterého hospodářství koupil od p. Jana Vaníčka, hajného ve výsl., pan Kratoš FeliKar, dotud bytem na Hlupnice. Jednal se zaměstnával rolnictvím, jednak pracuje na drenážích.

Rok 1924.

Doplnek historický.

Ke skutečného zápisu v zemských deskách^{*)} byli původními držiteli tvrzště Solčského (nyní v zahradě p. Jos. Bureše č. p. 22. v místech, kde se dosud říká „Všancích“) pání vladykové jménem rodovým „Všehněvští ze Solče“, zde se usadivši z původního sídla svého dědiny „Všehněves“ v krajíně Sardinické, jejichž mnozí členové v dědičném nástupnictví nesli jméno „Všeslav“. Opravuje se tím dosavadní tradičně uváděné jméno zdejších pradávajících vladyků „Všeslavů ze Solče“. Jméno „Všeslav“ bylo totiž časté rodové křestní jméno někdyších držitelů zborů Solčského z rodu Všehněvských, nikoli hromadné vladykové jméno dřívějších majitelů.

^{*)} Značka: P, M 132, S - 169.

Král Vladislav II. Jagajlovec, krády Poděbrady od Jindřicha, syna Jiřího Poděbradského dostal ve správu, dal město pod dozor hejtmánům, a sice učinil tak, že od r. 1524., dav je do správy panu Likmundovi rytíři „ze Solče“, načež v krátké době dal Ferdinand I. Habsburský město Poděbrady v kástaru p. Zdenku Lvovi z Rožmitála a na Blatné, nejvyššímu hofmistru král. Českého, l. P. 1533.

Povětrnost, počasí, úrodnost.

Od počátku ledna mrazy do-držíjí a sněhu hojně napadlo. Výborná jízda na saních, hnoje dobře se vyovážejí. Do Křtkonos jezdí celé vlaky lyžařů. Mrazy tiché dále do-držíjí celý leden - jen 19. a 27. trochu polevilo. Sněhu někde velké kávyje (tam obilí vyhyrnulo), někde je smeteno. I v Itálii, Dalmácii a na Balkáně lež sněhu mimořádně mnoho a mrazy do-8° a 9°, což posledně se jevílo v Trstku před 83 roky. Mrazy dále do-držíjí, sněžení a vánice opakují se dále do 7. února. Ještě i kol 20. l. m. menší poprasky a mrazy. Tež začátkem března mrazy do-7° a 8° C. Obloha počala b. a 7., však noční mrazy ji zadržely; proto ač všude sněhu velmi mnoho, nebyly povodně. Mrázitky větrů i menší dále do-držíjí do konce března a trvají dále i v dubnu, následkem toho vegetace nepatrná. Dne 27. 3. u Braníka a Podolí u Prahy velká bouře a průběž mračen. Záhubné povodně ve východ. Slovensku a v Uhrách. Jm některý den okolo polovice dubna trochu tepleji a bezvětří. Noci vytrvale chladné. Oziminy i přeziminy velmi skrovné rostou; vše je zimou zmoženo.

Stromy ovocné, zvláště křešně, jsou této doby ještě v plném zimním spánku; ani špičky puků nezelenají; toliko nejzrajejší druhy malounko raší. Ostatní stromy ovocné rozvíly v pupen-cích teprve počátkem května a rozkvetly kolem 10. l. m. a sice skoro současně křešně, krušně i jabloně; rozdíl časový nepatrný. V sobotu dne 3. 5. velká noční bouře s průchými blesky a lijav-cem.

Však dne 12. m. května velmi krásné a teplé počasí; od toho dne podobně počasí trvalo; i noci tiché a teplé. Všechna polní plodina rychle se rotavovala a ač puka zima trvala do počátku května,

příce začala se ukazovati velmi slibná úroda. Příruce byly všeobecně velmi pěkné, některá žita a ječmeny též velmi zdařilé, cukrovce dobře se dařilo. Tohoto roku zvláště jasně se ukázalo, jaké blahodárně na všeobecnou plodinu působí a lučin působí vlaha a teplo.

V pátek v noci ze 13. na 14. června prouhlý déšť, takže mnoho obilnin, ječmeny a traviny na lukách polehly. Jivara se rozvodnila a trávu lučin podkalila, též posečanou trávu neb kupy otplavila. Koncem června pěkné a teplé počasí dodržuje. Pozdější sena velmi pěkně se klidí.

Celý červenec bral pohoda přiměřená, vlaha častější, větriky spíše chladnější. Žně počínají v polovici července, někde i dříve; úroda celkem pěkná, jen mnohé nejlepší pšenice polehly. Pohoda brala pěkně, začíná sucho, které dodržuje do konce července; té doby a počátkem srpna žně v plném proudě; velmi dobře se sklízí až na pšenice žerky. Jasně počasí bralo do 14. srpna, kdy odpůl dne a po celý den 15. přišlo, takže se každý naradoval, neboť do té doby nemohlo se orati, řepy vadly, na výhorech usychaly, brambory nakonec rostly a obavy málo prospívaly.

Všecka příroda se potěšila, jen některé prouhlé pšenice uvážly. Dne 18. 8. přišel opět vydatný déšť, a od té doby příšky velmi časté, čímž některé pšenice a osy těžce se odvažely.

V úterý od 22. do 29. 8. přišlo denně a po několikrát, noci však při tom hvězdné a poměrně teplé.

Řepy velice se zlepšily, panské žetky rozbužněly, tráva na lukách rostla a houkla, i bramborům vedlo se dobře, protože nebylo mokro přílišné, země postihla vláhu strávil.

Ovoce velmi se zlepšilo a poláště jablka pěkně rostla a bylo ovoce většinou čisté a hladké. Úvestek bylo málo, místy řádné; hrůšek některých druhů hojně, plody pěkné, ale brzy se rarily a předčasně opadaly.

Dne 31. srpna povětrnost povážlivě se zhoršila, toho dne přišlo mírně skoro celý den; večer po 9. hod. spustil se prouhlý lijavec a bral přes půl hodiny. Dne 1. 9. přišlo opět celý den, odpůl dne prouška bouře s častým utvářením blesku, občas prouhlý déšť.

V noci na 2./9. přišlo celou noc i dále dopoledne; některé položené osy začaly kličít, leckde posečeno a někde i nastojalo přemice kličičky; takéž některé směšky. Poschle' jehelové stavby černají a kaxí se. Panovala obava před huilsbou bramborů, ale díky Bohu neplnilo se; země před tím přílišně vypráhlá ještě vodu propouštěla. Labe, Vltava, Jizera i jiné řeky naše vystoupily se břehů a spřísobilily dosti škody.

Jiště také v měsíci září braly časté deště; však dne 10. m. září nastalo pěkné počasí, které trvalo dále až do konce tohoto měsíce, jen 15. v noci trochu spachlo; noci té byly dosti chladné, však od 17. září i noci byly teplé a krásná ta pohoda dodržovala. Příjemné a velmi milé toto počasí přeneslo se dále i do měsíce října; ve dne krásně slunečno a teplo, jen některá noc poněkud pořádně chladná. Dobývání řepy a brambor výborně se dařilo a lid rád a s chutí pracoval. Polní úrody v červinkách neb černavách seti trochu vřelo a muselo se válečkovati, ale práce dobře ubývala. Cesty všady suché, tvrdé a pohodlné.

Mimořádně příznivá pohoda trvala také i v listopadu; kolem 13. a několik dní pondělí vhodily mrázky i do 6° C., ale vše povolilo, takže nedokončené obvy a přezávky neb zavrívání a vyvážení hnoje mohlo se bez překážky prováděti.

V prosinci též povětrnost mírná bez sněhu, jen krupky neb ledovce občas spadly, mrázy nepatrné neb žádné.

Po hostech kánočích trochu rasněžilo, však nevytrvalo; i toho času se někde sponžené hnoje rasřávaly.

Dokončující se rok průměrně dobrý,
povětrnost většinou příhodná.

Závazné památky mimo obvod obce.

Dne 13. m. července účastnilo se značně mnoho zdejšího občanstva velké oslavy 500 letého úmrtí slavného válečníka Jana Žižky z Trocnova.

Věhmi četný průvod, v němž napodobeny válečné vozy. Dle způsobu Žižkova, jakož i vojsko dle tehdejších výstrojí oděné s příslušnými státními zbraněmi (kalaparkami, sudlicemi, kosami, cepy, palčáky a j.) shromáždil se nejprve na náměstí v etnickové Hradčisti, odkudž po silnici dále postupoval až na vrch etnický.

V etnickové Hradčisti řečník naznačil způsob výstroje i válčení Žižkova, na etnickém jiný řečník podal celý životopis, povahu, snahy a zásluby Žižkovy, jakož i způsob jeho válčení. Následoval pochod.

Odpoledne o 3. hod. sebráno divad. představení „Jan Žižka“ od Aloise Jiráčka v přírodě pod Tálečovem. Učinkoval spolek divad. ochotníků „Vojan“ z Bosné za příbrání ještě mnoha ochotníků z obcí sousedních. Toho dne panovalo po celý den výborné vedro, takže všechno shromáždění lidu bylo z nívy suaveno a unudeno; proto i ve hře jindy, velice zdařilé byly stopy toho patření.

Dle odhadu mnohých pozorovatelů čítalo všechno lidové shromáždění na 20.000 lidí.

Umrli.

Dne 24. 24. konal se zde důstojný pohřeb + sp. Františka Prýle, mlynáře na odpočinku v Solecu. Ješto jako šlechterný občan, velice pečlivý, bedlivý a krajně obětavý otec o všechny dítky své vždy nejprv usilovně se staral, i jako snaživý a svědomitý vykonavatel svého povolání v širokém obvodu svého sídla byl znám, byla účast na jeho pohřbu velice četná a občanstvo i z vesev nejvzdávanějších. Byl čestným členem zdejšího hasičsk. sboru, dlouholetým členem obecn. zastupitelstva, míst. šk. rady a t. j.

Trvalá čest Jeho památce!

Dne 25. 24. zemřela na Solecu v vě. 9. výmě. Káča p. Marie Havelková.

17. / 24. zemřela zdejší dlouholetá příslušnice a dělnice p.
12. Alžběta Kuková v nemocnici Mladoboleslavské.

Slavby.

Občan p. Jos. Inajda č.p. 13. postavil nový chlév, stodolu a chlévky při svém dosavadním obydlí v Solci.

Pan Jos. Haulík vystavěl na Solčce jako č.p. 9. pěkné pře-
zemní obytné stavení se 4 místnostmi; pod obytným
stavením chlév, níže do louky stodolu a kůlnu; záhy a jara
postavil též studni.

Domek č.p. 16. v Solci koupil od p. Jos. Haulíka výše jmeno-
vaného občan p. Václ. Lochman ml., syna výměnkáře p. Václ.
Lochmana st. z č.p. 14., kteráž vzala dcera tohoto Loch-
manová Anna, provdávši se za p. Josefa Paňka, kuhlá-
ře z Přepěří okresu Soboteckého.

Na Solčce v č.p. 3. vystavěl nyníjší dělník p. Josef Hlirčo
stodolu a kůlnu, zřídil před tím příhodně domovní bu-
dovu. Koncem roku počal též stavěti novou studni.

Těž zřídil své obydlí, stodolu a chlév p. Jos. Motyčka na So-
lčce a sice z části pauské bývalé Kolny, jejíž přetínku
jako přidělovou část ukoupil.

Pi. Marie Gínová a p. Jos. Mareš postavili na Solci
při svých obytných staveních nové studně.

Pan Jos. Paňka, č.p. 17. v Solci koupil část zahrady od
p. Jana Hamáčka, č.p. 2. v Solci a hodlu tam zříditi
žentou.

Drobné místní zprávy.

Dne 11. m. května t. r. konána zde v sále p. Jos. Bureše
přiměřená oslava na paměť stých narozenin našeho největšího
hudebního skladatele Bedřicha Smetany.

Na pořadu: Proslav - přednesla pí. řidiči Mař. Žofková, doslov po-
dala pí. učitelová Fan. Lehrová. Přednáška: Bedřich Smetana,
jeho život a dílo - V. Koteck. Zpěvní ukázky ze Smetanových oper
předvedly: pí. říd. M. Žofková a slečna Anna Kottková. Čtyřlůdčí
ukázky a různé skladby Smetanových žákyň měšť. školy Ma-
renka Žofková a pořadatel. Symfonickou básni Smetanovu „Ultava“
čtyřlůdčí zahráli: pí. Fan. Lehrová a V. Koteck. Devětčlenný
dánuský sbor zpíval pět smíseí z čes. nár. písní.

Pohoda byla přiměřená, účast hojná.

Učinkovaly pouze síly domácí.

Podělkem září nastoupil zde místo druhého učitele opět
p. Alois Lehr, do té doby definitiv. uč. v Bosni, kde dosa-
zen jen provzatimně. Pan Jaroslav Maude, dosavadní druhý
zdejší učitel, stal se správcem školy jednotřídní v Litko-
vicích.

Slečna Jana Kottková, literární učitelka, dcera pensionova-
ného ř. uč. V. Kottka, bytem zde, dotud učitelka na menšino-
vé škole v Dolní Poustevně u Šluknova, stala se od 23. listo-
padu správkyňou menšinové jednotř. školy ve Wilmshörfu
rovněž okresu Šluknovského.

Dne 21. a 24. slavily zdejší školní děti Drobnou
slavnost vánočního stromku, k jehož okrase žákyň
samy si smetly různé pomůcky a ozdoby stromek
na vedení pí. říd. M. Žofkové a choti učitele pí. Fan. Lehrové.

R. 1925.

Povětrnost, počasí, úrodnost.

Až do poloviny ledna povětrnost mírná, q. 10. a 13. odpovídne $+10^{\circ}\text{C}$.
Dne 21. a 22. silnější mráčky. Růžka vystoupila v tlakoměru na 754 mm, což nebylo pozorováno od r. 1907. Mrázy do -7°C do 25. ledna. Na dnech 27. a 28. d. m. sněžilo, však již 28. sníh vlnhl, dále až do konce m. obléva a časté přeháčky. Paměti hodno, že již dne 20. led. ukázalo se ve škol. zahradě 6 špaček, dne 21. čtyři.

13. Počátkem ledna stalo se částečné rozdělení strany agrární tím spůsobem, že poslanci Karel Prášek a Josef Rychtera utvořili se svojimi nečestnými stoupenci stranu novou pod názvem „Československá strana agrární“ a vydávali pro ni časopis „Napravo.“ Odstěpenci k ní svému kroku měli důvodem, že dosavadní vedení strany agrární příliš se propůjčovalo pro získání různých výhod stranám socialistickým. Při volbách do Nář. shr. dne 15./11. konaných nezískala odstěpná strana ani jediného mandátu a sama sebou zanikla. -

Dne 2/2. sníh, ale brzy sešel, počasí při tom nevolné a vlhké. Dne 6/2. Ru podivou teplý a jasný den. Mouchy v douči, veverka, jeřice a komáři v četných skupinách poletovali, při tom tichý a klidný čas. Kolem 2. hod. odp. bylo $+12^{\circ}\text{C}$. Dne 7/2. a v noci 28. na 9. sníh, přes pole dne vlnhl a sešel.

Následující dny sucha a teplo do $+14^{\circ}\text{C}$ na slunci, toliko ostřejší větrání, jižto kol došlo na hranicích mnoho sněhu. Většiny vyletovaly až do vzdálenosti 150 kroků od řádků, mnohá ovesná kmeny.

Z praktova usázal se mimo špačky i jeřávec severní a hojně čičáky.

Ranné kře proude raší a nalevají. Teplota mírná dodržuje do 19./2.

Na mnoha místech se vlnělo a kol Prahy sílo. Dne 18/2. táhlo přes Lobe 13 divokých husí, dne 20. opět 39. Koncem února již zde i okřívání a brávnění. Mírná pohoda trvá i do konce měsíce.

Dne 5/3. mráz -5°C . celý den mrázivo. Pak 7. a 8. deštivo, sichravo, načež tuší mráčky do -7°C až do 14. března, kdy po celý den sněžilo proude s větrem, takže se utvořily značné káveje. Dne 15. na večer silný mrázivý vítr, načež 16. ^{III} mráz -10°C . Dne 22/3. po celý den padal měkký sníh, však brzy mizel. Na to 25. 26. a 27. velmi pěkné a

Teplé počasí, jen v noci nepatrně nrazily a ze dne 26. na 27. řádný.

Počaly pilně jarní polní práce. Ihu konci měsíce o něco chladněji.

Počátkem dubna pohoda mívána, stále sucho, jen R kánu nrazily; na den však se oteplilo a dobře se pracovalo. Do Velikonoce mnoho jarní i řep zaseto: (dne 12. a 13.). V neděli i pondělí velikonoční krásně teplé dny.

Na to v úterý dne 14. přišlo; v noci na 15. též, ráno však pěkně a teplo.

Sříjenný čas trvá do 25. 4. Kdy deště, pak až do konce sucho.

Počátkem května ve dne teplo, noci chladně; dne 5. 5. nrazila -2°C.

Všecka plodina se zazářila, pícniny kůstaly po celý den schlápily; ranné třesně a meranky velmi utpěly. Počínají kvěsti jabloně; ranné housně i švestky bohatě nasadily; jabloně méně.

Dne 10. 5. odpoledne teplý dešť, vše se krásně zlepšilo, voláší že následující dny i noci byly teplé. V noci z 11. na 12. května lijátek velmi prudký, ale na poli bez škody. Dne 15. 5. pěkný teplý dešť s bouřkou, i následující dny teplé a vlhké, čímž všecka plodina znamenitě prospěla. Řepy bujně rostou a protahávají se. Milá ta pohoda trvá do 22. 5., kde se silně ochladilo; chladno trvá do 25. 5., kdy v noci přišel teplý dešť a velice prospěl. Dne 26. 5. odpoledne bouřka s vydatným deštěm a teplo, takže na všechny plodiny polní bylo mile patřiti. Toliko na shonech následkem příznivé sušší povětrnosti ukázalo se hojně housenek, též květopasů jablonových a housňových. Třesně ranných a pozdních lepší úroda; druhy pozdější rostliny nrazily a po nich parné slunce.

Ve zdejším obvodu do 6. 6. časová pohoda nebyvala pěkná.

Krásné dny dále do 8. 6., ale studené noci. Na řepě, která je skoro všude velmi pěkná, objevil se dosti četně škůlec zavijáč chrástový, který řepě sic vážně neškodí, ježto do 3 neděl vyhyne, však přece varůst pone-Rud radří. Na noc dne 8. 6. cítilně se ochladilo, však do rána zase oteplilo a pěkně počít trvá do 14. 6. Sena se pilně a dobře suší.

Týden od 14. do 21. čířna byl ošklivý; ve dne i v noci chladno a přitom stále přepřšly; řádoucně však nenamoklo. Jarní bývá sucho. Dne 22. 6. večer silný hustý dešť, ale krátce; bramborům a řepě velmi vhod.

Do 24. zase pěkně - pilně se suší. Dále do 29. několik dešťů, ale přitom chladno. Teprv 1. 7. jasno a tepleji, dne 2. 7. odpoledne tichý, hustý dešť, velmi mírný a potěšný. Prodávají se třesně, 1 kg za 5 Kč.

Dne 4./7. pěkný deště spadl, tiše, bez hlady, vše se rotavilo, však dne 6./7. prudký déšť s bouřkou, takže volnější žita mnoho polehla.

Na to 8. a 9. velmi pěkné počasí. Před tím dne 7./7. bouřka, při níž blesk zasáhl na Jolečku jízovceho s pole p. Trant. Horáka ml., však brzy se pozdravil. Dne 13./7. skoro celý den slabý déšť, mlhavo a podmračeňo.

Je zvláštností, na kterou i časopisy poukávají, že při častých deštích hladově ukázoval po plujích 11 dní 720 mm. 14./7. opět déšť, pak až do 16.

pěkně a teplo. Toho dne začala se sekat žita. Až do 19./7. sucho a teplo, takže tu a tam kladli žita na řádky, ale již 23./7. v noci bouřka s prudkým deštěm a větrem, takže panáky žitné mnoho povra-
ceny, a co bylo na zemi, též jčmeny, značně prouvolky; ostatní obilí příliš polehlo, takže se zdálo jčdoby váleované.

Holem r. Amny žně v plném proudu, ale pro časté deště - i něko-
likrát denně - těžce se sváží. Vestalé počasí trvá dále až do 1./8.

Toho dne celý čas jasný a teplý, však již 2./8. opět bouře s deštěm.

Na více místech již narůstá obilí i v panáčích. Dne 4. a 5. trochu jasněji, obilí se sváží, však žádné země úplně suché. Dne 7./8. zase časté deště. V noci se dne 11. na 12. srpna nesmírně pozeří, které

u mnoha obcí v zahradách i lesích polámalo a vyvrátilo mnoho stromů. I na stavbách spřisobeny veliké škody roztřá-
ním střeš, sbovráním xdi a j. Na návsi Joleckém krásný skatolistý javor rozlomen v koruně na půli, čímž celkový vzhled na pěknou stromovitou návěs velice utrpěl.

Je pamětihodno, že podobná katastrofální noc je zaznamenána v dějinách pařížské observatoře právě v týž den před 186 lety, kdy i v ostatní době letní a podzimní bylo stále deštivo. Tomu následovala dlouhá a tuhá zima. (Zpráva do veřejnosti podal

dr. H. Gabriel, nyníjší ředitel pařížs. observatoře a hvězdárny).
Dále počasí stálejší, že přece bylo častěji po 2 dny jasno, takže se mohlo svážeti. Však od 22. do 27. proti skoro denně: vlni ve dne, jistě

v noci. Jčlové obavy črnají, hčivá rečnají, osy. velké svážeti. Správné počasí dochvějí až do konce srpna, pak i v říjnu, kde

4. a 5. náhle ochlazení, takže nuří do práce oblehali zimníky i Rožichy. Prudký však při tom vítr a slunečná pohoda dobře

osušovaly opoxiděné vsy a slavy.

Na dohru Oltaře, Lužnic, Malši, Oltaře a Berounce vřude značná povodeň, spůsobená rozsáhlou přetížící mrazem. Přívaly prudkých vod bořily hráze, domy, silnice, mosty, mlýny a j. Potopilo se mnoho dobytka a drůbeže, i několik lidských životů zničil dravý řivel. Škoda odhaduje se na 120 mill. Kč. Počasí až do 12./9. stále mizerne; bez deště byl totiž jen 10./9.

Vsy místy jsou dosud na poli; teprv od 13. do 21. pěkné, jasné a teplé počasí; jen 14. odpo. Trochet sprchlo. Slavy obyle Krámem se seklají a pěkně suší; lež se Ronají pilně přípravy k seti. K večeru 21./9. prudký hustý lijáček, takže s prací setovou nutno počkat. Až do 24. slušná povětrnost, však toho dne k večeru opět hustý prudký déšť. Brambory špatně se dobývají a vřude částečně hnijí. Deštivá povětrnost trvá dále až do 27. Pak stájnější povětrnost až do 4./10. Dny teplé a jasné; usušila se i semínka, brambory dobře se vybíraly. V té době pozorovali jsme i talhy ptactva - skřivánci na noc již 23./9., vlaštovky 26./9., špačkové 9./10. Dle staré pravostičky soudí se z časného letu ptactva na tuhou zimu.

Dne 6./10. slabý přimrazek. Začala práce se řepou. Vřak dne 9. a 10. počasí zimavé, sichravé, ale práce se pracovalo. Studeno citelně až do 15., kdy o poledne první chumelice. Zimavo trvá dále do 22.

Na to 23./10. velmi pěkný a jasný den, též 24., v noci však silný déšť i celý den 25. Pole se strašně rozmorilo a práce se řepou velice obtížná a zdlohnavá. Dne 26./10. velmi krásný, teplý čas, jakých na celý podzim bylo velmi prostrovně; příjemno trvá až do 4./11. Kdy v noci menší déšť; dále přimravno bez deště do 8./11. Kdy po celý den přel. Dne 9. slunečno, však mrazivo až do 12./ Kdy o poledne vichřice se sněhem, dne 13. Déšť, i 14., pak 15. sněh a déšť.

13. Toho dne Ronají v celé Republice volby do Nář. shromáždění i do senátu. Steana agr. obdržela skoro 1 mill. hlasů. Při agitaci nřily některé strany prostředků nečestných, vřkočných a proto vynořilo se k volebnímu osudí 27 politických stran. Ten rjev ořjem ku konsolidaci státu nepřispěje. — Počasí přimravno trvá do 17./11.; pak do 19./11. mrazivé, ale práce se mohlo orat. Pak obleva s mlhou až do 23. Dále částečně sněživo do 26. Toho dne hustá mlha a o poledne sněživo - čas velice protivný a nezdravý. Deště do 30. mrazivo; orba již říze se provádí.

Dne 1./12. větší mráz; orat se již nemůže. Mrazy trvají do 5./12. Rdy prudký mrázový vítr. U břehů francouzských a anglických nevidané bouře a sněhové víchřice, při nichž množství menších lodí a ryběřských člunů zničeno, též mnoho lodníků a plavců zahynulo. Mrazy dále nepřetržitě trvají a přituhují; Dne 8./12. mráz -17°C. Dne 10./12. prudká ohromivá zlášť večer; však do rána se oteplilo, sníh roztáhl.

V noci z 11. na 12. zase už mrázik, který se stupňuje a dne 17./12. teploměr ukázoval -17°C. Po celé záp. Evropě (Španěly, Francie, Anglie, Itálie, Dalmácie, Balkán) vlně nepoměrná zima, vánice a mrazy.

Dne 22. obleva, ale hnev mrázik, cesty ledovaté, neschnuté. Do 24. dodržuje teplejší čas, však 25. přituhlo a přimrzlo; dne 26. zase něco sněhu připadlo. Dne 27. večer obleva a déšť, což trvá do 30./12. Rdy Trobný déšť po celý den, takže rok 1925. končí počasím nepřehledným.

Starby:

P. Jos. Bures vystavěl nový vkusný veliký sál s postranními výstupky pro obecenstvo a úplně nové jeviště na východní straně sálu. Prostoru sálu činí 200 m² a jeviště 62 m². Podlahy v sále a kudyžni v hostinské místnosti jsou parketové. Opona a Kulisy pro jeviště pracovány v Brně v ceně kolem 12.000 Kč.

V čís. 2. představuje nový majitel p. Jaroslav Pařík světlici, střechnu a chlévky.

P. Jos. Novotný postavil v dubnu l.r. 1925. novou studni.

P. Miřka Trand. seřídil nové chlévky a kurníky.

P. Lochman Vác. čís. 16. oplošil celý zakoupené prostranství na návsí R severozápadu za školou a osázel skoro celý zakoupený pozemek ovocným stromovím, hlavně třešněmi a švestkami.

V měst. Květnu zřízen kolem škol. budovy nový býčový plot.

Úmrtí.

Dne 31. I. 25. zemřela zde paní Marie Kločková, soukromnice v čís. 1., matka syna Josefa Kločka, jenž se stal ve světové válce majorem sibiřských legionářů, nyní v míru zastává místo konsula v republice Lotyšské. Dožila se 73 roků stáří.

Dne 27. II. zesnul zde občan p. Frant. Jdánstýj, byl všecek prostý a z doby války, jejíž stal se obětí, stár 57 let.

Dne 7. I. skončil zde v čís. 5. a pochován na hřbitově Křiborském p. Jos. Krajman, tchán nejvyššího rodáka p. Jos. Hlyby. Rodem pocházel z Obrub, stár 70 roků.

Dne 17. II. zemřel v Solci p. Jos. Čermák, výměnkář z čís. 17. Tjž byl nejstarším občanem v celé obci, čítaje skoro 89 let.

Dne 10. I. 12. zesnul v Solci v č. 14. výměnkář p. Václav Lochman ve věku 64 let.

Snahy vzdělávací a osvětové.

O Bož. Hledě Velikonočním schrály děti zdejší školy a měst. šk. v Mních. Hradišti divad. hra „Blaničtí rytíři“. Velmi zdařile provedli své úlohy: Mařenka Zofkova, zšk. měst. šk., Fan. Janáčková, Mař. Gurgmanová, Mař. Cidlinská, Vdc. Lochman, Jos. Marek a i ostatní zdárně se švihli.

Knihovna obecní počátkem května rozumnožena o 27 svazků, starší spisy brožurované dány do Sobotky R. vaně.

Ochotnic. spolek „Havlíčků“ sebral 28. / 6. přirob. divadlo „Láčetinský kovář“. Tybomě hráli sl. Mař. Smidova ze Solceka silemou Barušku, Nováre p. Václ. Kyzivák z Malobratovic, správce továrny p. Linka Fr., Liduška sl. Mař. Gurešova,

Václava (kasmíka) p. Jitánský, souseda Bártu a Václ. Lochman, i na ostatních účinkujících byla patrna pečlivost a píle.

Těž společnost schválila dne 29. / 11. obraz ze života „Pechláček sluhoborský“.
Jde nejlépe vynikla v úloze Kermanky p. uč. Františka Šehrova, která podala výkon do podrobnosti svědomitě propracovaný. Těž zdarile si vedli sl. Muř. Šmidová, Burešová, pp. Jitánský, Línka, Kyřivák a j.

Společ „Havlíček“ opět 20. / 12. pořádal veselohru „Radostrá udalost“.
Vynikla tu opět svědomou a svěžnou hrou p. uč. Š. Šehrova.

Dne 31. / 12. p. 1. a 3. ledna 1926. zahrála zde pohostinně divad. společ.
p. Frant. Kneisla a kněžmota. Hrál se pravě a působivě.

Právy mimořádné.

Osadní lesík na severní straně nad Solcem, částečně před 30 lety školními dětmi vyřazený, dal letos první užitek. Dvojité a křivé kmemy borůvek i smičku vyřady, sbytečně větve osekány neb sřezány, z čehož urovnáno 28 hromad a sřezáno za ně pro osadní pokladnu 467 Kč.

Osvědčilo se pěstovati okrasné a užitkové.

Do obce kovářny přistěhoval se 1. dubna nový Kovářský mistr p. Jan Janatka, bratr předchozího zdejšího kováře, rodem z Václovic.

Dne 16. / 4. přistěhovala se opět do Solce z Brani na okresu Gbraslavském p. Anna Majsnarová, vdova po učiteli, a matka p. Anně Ríchnové, výměnkářce u p. Jos. Paříka v čís. 17.

Dne 9. / 7. slavila zde snátek sl. Žořena Ríchnová, dcera výměnkářky p. Anny Ríchnové, s p. Václavem Čihulkou, synem robníka a redníkem, rodem z Mužského.

1. / 10. otevřel na Solčsku hostinskou živnost v čís. 9. sám majitel p. Jos. Havlík.

Dne 18./4. přestěhovali se bratři Václav a František Horákové z čis. 18., svého rodného místa, do čis. 5., jež koupili od majitele p. Jos. Hynky, nyní nájemce dvora Velhartic u Sušice.

Do čis. 14., jehož majitelem je p. Vác. Lochman st., přistěhoval dne 5/9. p. Josef Pařík, kovář z Pápeř, jevš vzal si za manželku Annu, dceru výše zmíněného. Týž manželům Paříkovým svůj domek postoupil a setoval v něm na výměnku.

Dne 14./11. provdala se šev. Mar. Bredliková z čis. 12. v Solci, za p. Josefa Bredlika, syna rolnického ze Šehrova.

Do čis. 18., jež jest dosud majetkem p. bratří Václava a Františka Horákových, přestěhoval se ze Solicka p. Josef Lochman, řezník a obchodník, syn p. Jana Lochmana, výměnkáře u p. Jos. Snajba, č. p. 15. v Solci.

Rok 1927/6.

Stat historická.

"Učitel Vác. Hauserovi v Kněžmostě, svobodnjmu a který mimo kantorství žádnou jinou zášlehu nemá, řemeslník není žádný, od kaple Solcký ročně od vykonaných služeb božích 5 al. se vyplati." - Z archivu minist. vnitra, odd. Fundace, čis. 2. zn. 59. pod názvem "Vějkaz školy Kněžmostský z. 1768. z toho, co k Solci se potahuje".

Soupis osob na statku Solcku z r. 1651.

Já, Likmund Vančura z Řehnic přiznávám se, že na statečku mém Solcku tyto níže psané osoby a lidé se nacházejí: při osobě a službě mé: Václav, marštalář,

Franc, pachole služební. Při manželce mé: Anna Floračka, děvečka, Mandal. Vaňková, děvečka.

Ve vsi Solěcku: Jakub Janků, chalupník, Alina - manželka, Jan syn, Václav syn, Kateřina a Dorota, dcery. Václav Jakoubků, chalup., Anna manželka, Matěj syn, Alžběta a Kateřina, dcery. Mikuláš Piskáček, chal., Dorota, manž. Jindřich Křišťoufků, zahrádník - baráčník, Kateřina, manželka, dcery: Dorota, Alžběta, Mandelina.

Čeládka ve dvoře na Solěcku: Václav, šafář. Jiřík Hlavličků, Jiřík Jukli - pacholei. Janek Vaňků, Martin Michalů, Jan Punduška - pohinci. Anna Vojáčková, šafářka. Manda Hřivňáková, Dor. Křišťoufková, děvky. Manda Plácačka, kuchářka, Alžb. Křystlová, skotačka. Více při kůně stáčeku mém Solěcku jest dvoir poplušní, ovčí nec, jeden mlajnek o jednom kole, v kterémž se do sýhodne toliko čtyři korce semlítu mýže, pánevka malá, na níž se pro domácí brunk vaří.

Ve vsi Hořením Solci mají svůj vlastní dvoreček: panna Dorota Cecílie Kapounka ze Svajkova, panna Polexina Křescencie Kapounka ze Svajkova; při nich zůstává panna Margareška Vančurova z Řehnic.

Ve vsi Zantově nachází se lidi: Jan Dolení, chal., Anna, manž., Petr syn, Kateřina dcera. Matěj Beran, bednář. Václav švec, podruh. Anna manž., Jan, syn, Kateřina, dcera. Lída Jakubová, vdova, podruhyně. Synové: Václav, Matěj. Anna Plášíka, chalup.

Item na kůně stáčeku mém ve vsi Hoř. Solci je kostel, slove u Matky Boží; nejní su kněze žádného, ani pamětníka není, aby su kněz chován byl, protože jej nejní odkud vychovati; to, co na mále časem třetin z roli zá-

dušních a z nájmi z krav se schází, to na kryt a opravu kostela sotva postačuje. Roli, které se na břehinu osiva-
jí, k těmž ráduši náleží půl kop ráhonů pustých a lesem
porostlých, roli k těmž ráduši náleží jedna kopa a 45
ráhonů. Krav mezi lidmi, z nichž nájem po 30 gr. se každoročně platí, jest 5; na pustých gruntech zůstává krav
rádušních 4. — Dobré paměti p. Jan Jiří Vlk z Hvitkova
a někdy na Floř. Malobratřích zdlužil se od téhož ráduši
100 kop 40 gr. Statek jeho Floř. Malobratřice jest p. Zdeňkovi Ada-
movi Mladotovi ze Solopisk prodán; jinší věřitelové k svému
příšli, ráduši pak až posavad svého dosáhnouti nemůžé.
A že tomu tak a nejinak jest, též že jsem se v tom věrně
a upřímně zachoval, na potvrzení toho toho poznamenaní
podpisem vlastní rukou jména mého a přitisknutím sekry-
tu mého sem utvrdil. Jehož jest datum 1. Aprilis l. 1651.

Zikmund Vančura z Řehnic. (Arch. minist. v. r. R. 109/45 č. 32.)

Povětrnost, počasí, úrodnost.

Až do 6. I. obleva, častý déšť a teplo. Sněh a led rychle taje, z čehož
veliké povodně v Anglii, Francii, Německu, Holandsku aj. I naše
řeky se povodnily a způsobily nesmírné škody, poborily vý-
znamné památky stavební, strhaly mosty, obydlí, mlýny a j.
Dne 7. droběť přimrzlo, 8. i 9. déšť se sněhem. Dne 10. a 11. přehně,
vědy ráno mráz, 12. a 13. obleva. 15. a 16. prudké mrazivé větry.
17. jasno a mráz; menší mrazy trvají, až 20. mráz 14°C.
Napadlo trochu sněhu, dne 23. opět mráz 14°C. pak 24. i 25.
měrné mrazy, dne 28. trochu přisněžilo, pak obleva, jež
trvá do 5. I. Pak dne 6. I. mráz, na den obleva. Podobně

počasí brvá až do dne 11. Dále ráno mírné přimrazky do 16. / II. Tu se začalo chumelit; 17. sních sešel a dále velmi příjemné, teplé dny. Pozorován v zahradě jikavec severní, na poli první skřivani. Pohoda brvá do konce února i dále do března, leprv 7. sněžilo s deštěm. Objevují se bledule i sněženky. Častým deštěm a sněhem pozemky špatně osychají. Na mořích velké bouře a vichry, mnoho menších lodí se potopilo, zahynulo mnoho lodníků. Dne 14. pěkně a jasno, první špačkové. Dne 19. mrázik a jasno. Kvete čmeříce černá. Rozvila pupata červeného bezu. Dále sechá povětrnost s malými mráziky. V Hlostech Džozích VchR. velmi krásná pohoda a teplo. Zahrádká narcis žlutý, proosenka, krokus. Dne 6. objevily se lysky na rybníce, v zahradě stehlici. Až do 14. jasno ale chladno; 17. jasno a teplo; rozkvetá hloh, višně, ranné přesně, v polích křivatec luční. Pohoda příjemná až do konce, noci chladnější. Zahrádkají ovocné stromy, bílé narcisy a zahradní konvalinky. 1. Květen sic přichmuřený, však teplý a tichý. Dne 2. v noci bouře a déšť; dále do 8. pěkně ale chladno; 9. dělá se sněhem, do rána mrázivo až třít na ledě. Dne 13. Kroupy s lijavcem, takže někde zaplavena řepa. V noci se 14. na 15. R. prudký lijáček, opakují se o půl 11. hod. dop., pak jasno a pěkně; úroda velmi pěkně se ukazuje. Však dne 18. ráno dlouhý prudký lijáček, přší celý den, kž 14. Dopoludne prudce přší, od čehož pole jako rozmocena, že o řepě nic nelze pracovat. 20. sluteno, 21. odpol. přší. Dne 22. / 5. Kritický den, v poledne bouře s lijáčkem, který se několikrát opakoval. Prošla se hráz u rybníka Dahlen-ského a voda potrhala mlýn, zatopila luka a zahrady. 23. - 26. dopoledne pěkně, odp. přší; pak mlhavo a chladno, dne 28. - 30. krásné teplé dny. Řepy protáhány, žita kvetou, ploviny se krásně vyvíjí. Však opět pohroma: v noci se dne 31. / 5.

na 1. června dlouhá bouře a nesmírný lijavec, takže žita
ještě neodkvětlá značně polehla i jetely, stěhání bráby, ležde
mostky a kanály, zaplaveny řepy, brambory, obilí a louky.
Do 5. dny jasné a pěkné; pak s malými přestávkami až do 12./6.
Deštivo. Řepy a brambory již dříve travou zarostlé mají vnde
půdu měkhou, bahnitou, takže žádná oprava není možná.
Od 13./7. do 19./7. Každý den alespoň drobný déšť. Dne 20. 21. a 22. pěkně a
teplo. Senosič počala; řepy a brambory se plejí a na hladko ko-
pon; pak se i plečovalo. V noci ze 24. na 25. velký déšť; všechna
práce polní se zarazila; pak pěkně s malými deštičky do 30./6.
Dne 1. a 2. červce pěkně; 3. déšť, 4. 5. 6. - 9. pěkně a teplo.

Dne 4./7. stihlo zdejší staroboleslavské pouťníky straš-
livé neštěstí. Nakladní auto p. Jindř. Polce z Bosně
vezlo 31 pouťníků do Staré Boleslavi. U Borodějka
M. Boleslavi auto, po rozmočnění kraje silnice jedoucí,
dostalo sráž a převrhlo se do příkopu na pouťníky.
Následek byl hrozný: na místě hned usmrceny
pí. Marie Loehmanová a pí. Františka Čidliňská z
Solce. Těže zraněny pí. Marie Čidliňská z Malobra-
štic, Brdliková Marie, Jdánská Anna a Syslová M.
Mnohým zlomena kliční kost a zraněny buď na obli-
čejí nebo na hlavě. Deset dospělých a 3 děti nezraněny.
Všichni ošetřeni hned na místě lékařem z Benátek,
pak ale dovození náklad. autem cukrováru Práche-
ně do okres. nemocnice Mladoboleslavské.

Lehce zranění propuštěni druhého dne domů a
v ošetřování zůstaly pí.: M. Brdliková, M.
Čidliňská, M. Syslová a Anna Jdánská.

Hlavní vina neštěstí toho přičítá se jedoucímu p. Jindř.
Solcovi, jízto jel nedovolenou rychlostí. —

Dne 9. ráno velká bouře, i 10. prší, pak pěkně a teplo
až k 20./7. Rdy přišlo celý den. Počaly říbit žně a
dosaňovala se semena.

Provdaná Misková.

Od 21. - 27. při několika malých přeháňkách pěkně a teplo.

Dne 26. / 7. zeměla pí. Mar. Cidlinská v nemocnici a zde pochována 29. / 7.

Ty dny až do 31. / 7. pošmourno a studeno. Od 3. / 8. krásné teplé počasí. 5. 6. a 7. pilně se seče a sváží. Rolnictvo všemožně si popiluje, pokud vytrvává počasí.

Dne 14. / 8. pochována zde pí. M. Brdličková.

Dále pěkně až do 17., načež 18. / 8. v noci velká bouře s lijavcem, i pak za dne prudký dešť. Na poli ještě ovy, něco pšenice a jarky. 19. Dopol. deštivo, odp. pěkně i 20. až do 31. / 8. až na dva menší dešťiky trvale teplo a pěkně; žně se končí. Dne 1. 2. 3. / 9. krásné dny, otavy se suší. Pak se ochladilo, však při tom sucho až do 7. / 9. 8. slabý dešť, pak až do 20. / 9. pěkně a velmi teplo, jen 16. v noci trochu sprchlo. Dále 23. a 26. z rána pěkný dešť, takže se mohlo pracovat. Dobývají se brambory; úroda slabá, někde velmi špatná, hlízy drobné. 30. / 9. dešť, ač tlakoměr ukazoval 745 mm.

Dne 1. - 6. / 10. pěkně, časem pomračeno; léž i 7. - 10. pohoda.

V těchto dnech následkem dřívějších ustavičejších deštů posunula se rybníční bráz přímo u mlýna p. Stan. Příle, takže tlakem tím levá stěna lednice široce pukla a hrozilo nebezpečí i smácnutí kolu. Bylo tudíž nutno neprodleně nebezpečí zamezit. Učiněna vykopávka v šířce 11 m. a v hloubi 4 m., aby se další pohyb pudy zarazil a nově zdi od nákladu betonovati nutno. Celá oprava - velice nákladná, provedena s všemožnou rychlostí a ošetřeni důkladností, aby se případ podobný opakovati nemohl.

Od 7. do 12. poměrně teplo, ale pomračeno. Dopol. Dne 13. veliký přival s větrem, pak dále jasno a chladno do 19. Dne 20. - 27. často dešť a chladno. 28. Mraz. 29. - 31. Slunečno a chladno.

1. 2. a 3. list. pěkně a teplo; 4. v noci dešť. Od 5. - 8. suchno a větrno.

Od 9. - 11. pěkně. 12. - 20. teplo a suchno. 22. mlhavo, dešť.

23. - 25. chladno a pošmourno; v noci 25. dešť a sníh. 26. - 30. suchno a chladno. Dne 1. - 5. pros. pomračeno, takže ani

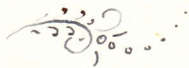
svit slunce se nenáležal; při tom dosti chladno a temno.
Od 6-10. mlhavo a zamračeno, ač tlakoměr ukazoval 730 mm.
Občan Lochman Václ. přinesl do školy ná vzátek čerstvé houby
zelinky. Od 12.-19. pomračeno, chladněji. Častější sněžení až
do 21. Dne 23. a 24. silnější mráky; i 25., Dne 26. mírněji.
Až do konce roku mlhavo a deštivo. —

Uroda letošn. r. byla velmi špatná; obilí od ustavičných deští
zabotně nastaly a v nich několika parními dny sevrkla a
seschla, síjstva nedostatečná, takže v mnoha případech vý-
mlat ani nestačí na spotřebu. Řepa v létě měla ustavičně
mokro, nemohla být opracována a nesmírně zarostla plevelem.

Hlízy drobné, cukernatost nízká; kmeny velmi skromné; ba
někde žádné; mnoho řepy se zhoralo. Brambory po celou
dobu vzrůstu byly v mokru, zarostly plevelem, nemohly ani
být opracovány jako řepa, a proto se vyvinulo hlíz má-
lo a drobných; někde se kazily.

Seny narostlo dost, ale velmi špatně se sušilo, někde se i
pokazilo. Travy pěkně se sušily, však bylo jich velice
málo, ježto se v nedostatku píče skrmily.

Ovoce nemá trvanlivosti a zahnívá od jádřince. Jablka
byla skornitá, rozpukala a nebyla prodejná. Pěstováno jen
místy více se urodilo. Nejvíce urodilo se hrušek.

Stavby.

1. Pan Šnidl František v č. 5. na Solčce stavěl nové obytné
stavení ve formě vyššího přízemí s výhledem v přičelí
ke státní silnici.
2. Pan Pařík Václav v čís. 14. v Solci stavěl novou stodolu
do strany k severu obrácené.
3. Pan Horák Frant. v č. p. 7. v Solčce dával na domovní
stavení vyzdívkou.

Pan Stanislav Prýl v Solčechu větší dřevkladnou opravu a stavbu nové opěrné zdi v lednici u mlýnsk. kola, stavba dřevkladná, ovšem i nákladná.

Umrtí.

Následkem katastrofy Brodecké zemřeli:

Pi. Marie Lochmanová, výměnk. v Solci, dne 4./7. 26, zabita.

Pi. Františka Mišková, manž. řezníka Frant. Mišky v Solci, dne 4./7. 26. zabita.

Pi. Marie Cidlinská, manž. obuvníka v Malobratřicích dne 29./7. 26. podlehla těžk. zranění ze dne 4./7. 26.

Pi. Mar. Bradíková, choť rolníka v Solci, dne 14./8. 26. následkem těžk. zranění.

Pi. Kateř. Cidlinská, vdova po doukaři Jos. Cidlinském zemřela snarkí přirozenou dne 26./10. 26., matka zabité Frant. Miškové.

Snahy vzdělavací a osvětové.

◌ K podpoře snah osvětových slouží u nás především „Obecní knihovna“, pořizovaná společně s obcí Malobratřickou.

Obsahuje spisy vesměs cenné, hodnotné, od spisovatelů proslulých: Benise - Třebitzského, Kar. Světlé, Bož. Němcové, Aloise Jiráska, Karla Raise a j. Knihy se hojně čtou.

Dále pořádá místní „Osvětový svaz“ přednášky všeobecně vzdělavací i odborné; tak dne 12./10. ředitel roln. školy p. Karel Horný „O docelení lepšího výnosu v zeměd. produkci“. Pan Václav Flobsman „O naší státní ústavě“. P. Miloš Jerák, ř. uč. v Loučkově „O družníctví“. Pisatel „O významu 28. října“.

Místní div. spolek „Kavliček“ provedl 7./3. divad. hru „Naše krásná Pepička“. Provedení velmi zdařilé.

Žactvo žijící školy sebralo v Velikonocích s plným úspěchem hru „Zazračný prsten“.

Ochoťníci provedli dne 31./10. velmi dovedně s patrnou známkou opravdového divad. umění hru „Nevěsta legionářova“.

Později dne 12./12. a 25./12. příznačný obraz „Vesniční rebelanti“ proveden rovněž se zdarem pozoruhodným.

Změny majetkové a bytové.

1. Do čís. 19. v Solci - majitel p. Jos. Knobloch - přistěhoval se redník p. Šimunek Jos. s manž. Annou dne 2./4. 26.
2. V téže době přistěhoval se z Malobratvic rolník-výměnkář - p. Václ. Lajic do čís. 5., kterijž majetek zakoupil od dosavadního majitele p. Jos. Hlyby, přikoupiv ještě něco pozemků se zahradou. Muž v každé příčině řádný a čestný.
3. V téže měsíci přesídlila k svému oci p. Frant. Miškovi dcera jeho Marie, aby ošetrovatí pomáhala osirelé dívky Emila a Františku po + matce Františce Miškové.
4. Konečně v téže čase usídlili se na neurčito u své matky pí. Anny Richtrové, výměnkářky u hospodáře p. Jos. Paříka v čís. 17. manželé Čihulkovi.
5. Manželé Frant. a Magdalena Putíkovi; dělníci ve dvoře na Solčsku, přestěhovali se z bytu od pí. Anny Žďánské do Přepě, však pracují dále ve dvoře zdejším.
6. Dnem 1. září přistěhoval se do hostince p. konsula Jos. Kořka, jenž v měs. červenci koupil veškeré budovy s osídlením a určitým počtem pozemků od p. Jos. Bureše - respekt. z rukou pověřených sprostředkovatelů, věřitelů, pan nový nájemce Jan Eisler, dosud hostinský a obchodník smíšeným zbožím v Litkovicích; je muž uhlazený, ve svém oboru důkladně obeznalý, v chování faktur a velmi schopný divadelní herec a komik. Získal si záhy plnou přízeň všeho občanstva.
7. Počátkem října přesídlili manželé Josef a Anna Tomsovi od svých rodičů p. Novotných č. 9. v Solci do dvora na Solčsku, ježto trvale pracují ve dvoře tamním.

8. Bratři Frant. a Václav Horákové z č. p. 4. v Solci koupili 4 korce pozemků od č. 5. Lamtůž, kde je nyní majitelem p. Vác. Lajta z Malobratvic předsedlým. Pozemky ty koupili jako obyčejný komplex od majetku p. Lajty ke státní sílnici směřujícího od majitele p. Jos. Hynky, jenz prodejem tím pozbyl všeho pozemkového majetku v Solci.

Zprávy různé.

1. V druhé polovině roku změněn zde úřad osadního starosty. Dosavadní osad. starosta Jos. Bureš pro líknavé úřadování byl nucen úřadu toho se vzdát a místo něho zvolen p. ř. uč. Jos. Lofka. Přeměna v úřadu tom byla dána řádcí, aby jednak některé důležité a důležitější opravy byly provedeny hlavně v rájnu bezpečnosti občanského majetku, jednak aby finanční stav osady přiveden byl do řádcího pořádku.

2. Mírná, teplá a vlhká povětrnost počátkem zimy měla i následkem některé zvláštní úhry v přírodě. Tak rostly ve zdejší osadním lesku i v lesích okolo Čížovky houby velínsky (nalezeno 13. prosince), hřib kamenáč, čerstvé muchomůrky a skupiny různých hub škodných.

Na mezech a pozemcích od Solce k Malobratvicím kvěly rozrazilky a pupavy, starček, lopuch, řabinec a hojně sedmikrásky. Ve školní zahrádě a na hřbitově provoněly a anglické fialy letní. Jeřábůk ve škol. zahrádě vypučel koncem prosince do zelených listků.

3. Zcela zvláštní povětrnostní úhry bylo pozorovati ve dnech 26. a 27. listopadu. Obloha byla po oba dny potažena hustými mraky, ač slatkoměr ukazoval 743 a 746 mm. slatkové výše.

Tu i onde objevily se na pozemcích hojně myši a spůsoby
by na oximech a jetelích značnější škody.

Tvrdě míná povětrnost přivedla k životu i řady spících hmy-
zů: much, pohůbků vos, komárů, škvornů, sekáčů a j.

4. Osení polní stálým deštivým a vlhkým počasím velice trpí,
takže je obava, aby kořínky vláskové nezahnuvaly. Bylo
výhodným, že před vánočními průda zmrazla, čímž utráně se v
země dále nízká teplota. Je zvláštním ukazem, že zaseté
ozimky nevyvinuly se nikde v širém okolí tak bujně a pěkně,
jako bývalo v letech jiných; nese příč tu vinnu nedostateč-
né větrání a prohřátí půdy v celé periodě letní, kdy
pozemky po řadu neděl a snad měsíců byly volou pro-
sáklé, blátivé a chladné. Dej Bůh, abychom se v příš-
tím roce dočkali žádoucího zlepšení.

5. Dne 31. / 26. provedena u p. nájemce J. Eislera domácí
programová zábava se zpěvy, sólovými výstupy a hudbou.
Večer byl animovaný, zábava nenucená a přátelská.
Velmi zdařilé komické křety provedli pp. Jan Eisler,
Stan. Žďárský, Jos. Marek a Stan. Šmíd.
Pěkně písně přednesli: sl. Jana Kottkova, sl. Mař. Loř-
kova a p. Alois Lehr.

6. Pan Josef Haulik, obchodník smíšeným zbožím, hostinský
a rolník v Sečceku, pronajal vědecky své pozemky na dobu
6 let a hodlá se výhradně věnovati hostinství a
obchodu.

Zakončen rok 1926.

Obec : Solec.

1	2	3	4	5
Rok:	Jméno kronikáře, jeho povolání.	Revize provede- na dne a kým?	Výsledek revize: 1. Je letopisecká komise ustanovena? 2. Zásnamy + knise jsou za rok? 3. Odpovídají zásnamy pořadarku 5.3. vl. nař. 211/21? 4. Kdy byla kronika přístupna veř. obcem. §.9? 5. Jaka' zářady byly krátkou cestou odstraněny?	Případně vyřízení.
1927.	Václav Koleč, ř. uč. ve v.	22./27. p. školn. inspektorem Aloisem Průchou.		Č.j. 13220/23. ze dne 20/23. 3.
1928.				

ROK 1927.

Doplnek historickij.

f
Roku 1323. p. Věslav ze Solce a Zdislav z Chudíře na mladoboleslavsku vládnou na Solci společně. R. 1354. bratři Jan a Nachvál, potom Štěpán a Ctibor ze Solce děl' se s Malobratřickými o patronát kostelní. Téhož r. dosazen ke kostelu Soleckému první farář katol. Vojslav, na něhož platil kostel radejší 15 grošů papežského desátku. K Solci patřily: Kamenice, Drhlemý, Čížovka (později), Solčec, Malobratřice a Srbsko. Po r. 1370: jmenuje se patronem v Solci Ješek Strěhomec na Strěhomi; jeho syn Hynek r. 1386. pánem na části Malobratřic. R. 1371. kněz Jakub ze Solce farářem v Osečné pod Ještědem. R. 1388. dostal p. Mojek z Bražčev ves Bražčev; část jeho zboží přidělena k Solci. Dále r. 1397. pánem v Solci Jan Literát ze Solce, jenž byl ženat se Zdenkou z Litkovic. R. 1404-1411. Vit, plebán v Dohalicích, potom oltářník u sv. Mikuláše v Starém městě pražském, dosazen za faráře v Solci, otkudž jmenován děkanem v Mnich. Jvadišti. Syn Jana Literáta ze Solce Věslav stal se r. 1408. královským purkrabím v Rohozci. R. 1437. a dále zůstalo obyvatelstvo v Solci, Chlumině, Litkovicích a Malobratřicích při nábož. vyzn. katolickém, teprv v době Jiříkově (1457-1471.) přiklonilo se k husitství. R. 1445. na Solci pánem Jan ze Solce, r. 1454. Vlkoš, r. 1456. Petr ze Solce a na Skřivanech. R. 1454. daroval král ^{Ludvík Pohrobek} Zdislav pozůstalý statek po p. Vlkošovi, totiž poplužní dvůr přes to, že bratr Vlkošův Jan tomu právě odporoval, panu Janu Oldřichovi z Hazenburka a na Kostí. R. 1486. seděl na Solci p. Jan z Trěbelic na Soleích. Začátkem 16. stol., asi r. 1508. připojeno k většího dílu vladychvi Jbrubsolecké k Solčecku.

